

Luonnos 24.10.2022/TP

Utsjoen kunnan hallintosäännön päivitys**Nykyinen hallintosääntö****Uusi hallintosääntö (muutokset punaisella)**

<p>1 § Hallintosäännön soveltaminen</p> <p>Utsjoen kunnan hallinnon ja toiminnan järjestämisessä sekä päätöksenteko- ja kokousmenettelyssä noudatetaan tämän hallintosäännön määräyksiä, ellei laissa ole toisin säädetty.</p> <p>2 § Kunnan johtamisjärjestelmä</p> <p>Kunnan johtaminen perustuu kuntastrategiaan, taloussuunnitelmaan, talousarvioon sekä muihin valtuuston päätöksiin.</p> <p>Valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta, käyttää kunnan päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä.</p> <p>Kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.</p> <p>Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kunnanhallitus vastaa kunnan toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä kunnan henkilöstöpolitiikasta ja huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.</p> <p>Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Kunnanjohtaja vastaa asioiden valmistelusta kunnanhallituksen käsiteltäväksi.</p> <p>3 § Esittely kunnanhallituksessa</p> <p>Kunnanhallituksen esittelijänä toimii kunnanjohtaja. Kunnanjohtajan ollessa poissa tai esteellinen, esittelijänä toimii hänen sijaisekseen määrätty.</p>	<p>1 § Hallintosäännön soveltaminen</p> <p>Utsjoen kunnan hallinnon ja toiminnan järjestämisessä sekä päätöksenteko- ja kokousmenettelyssä noudatetaan tämän hallintosäännön määräyksiä, ellei laissa ole toisin säädetty.</p> <p>2 § Kunnan johtamisjärjestelmä</p> <p>Kunnan johtaminen perustuu kuntastrategiaan, taloussuunnitelmaan, talousarvioon sekä muihin valtuuston päätöksiin.</p> <p>Valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta, käyttää kunnan päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä.</p> <p>Kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.</p> <p>Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kunnanhallitus vastaa kunnan toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä kunnan henkilöstöpolitiikasta ja huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.</p> <p>Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Kunnanjohtaja vastaa asioiden valmistelusta kunnanhallituksen käsiteltäväksi.</p> <p>3 § Esittely kunnanhallituksessa</p> <p>Kunnanhallituksen esittelijänä toimii kunnanjohtaja. Kunnanjohtajan ollessa poissa tai esteellinen, esittelijänä toimii hänen sijaisekseen määrätty.</p>
--	--

<p>4 § Kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävät</p> <p>Kunnanhallituksen puheenjohtaja</p> <ul style="list-style-type: none"> - johtaa kuntastrategian sekä kunnanhallituksen tehtävien toteuttamista edellyttämää poliittista yhteistyötä käymällä asioiden käsittelyn edellyttämiä keskusteluja poliittisten ryhmien kanssa sekä pitämällä sopivin tavoin yhteyttä kunnan asukkaisiin ja muihin sidosryhmiin - vastaa kunnanjohtajan johtajasopimuksen valmistelusta ja huolehtii kunnanhallituksen ja valtuuston kytkemisestä valmisteluprosessiin tarkoituksenmukaisella tavalla - vastaa siitä, että kunnanjohtajan kanssa käydään vuosittain tavoite- ja arviointikeskustelut <p>5 § Kunnan viestintä</p> <p>Kunnanhallitus johtaa kunnan viestintää ja tiedottamista kunnan toiminnasta. Kunnanhallitus hyväksyy yleiset ohjeet viestinnän ja tiedottamisen periaatteista sekä nimeää viestinnästä vastaavat viranhaltijat.</p> <p>Toimielimet luovat omalla toimialallaan edellytyksiä läpinäkyvälle toiminnalle asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa.</p> <p>Kunnanhallitus, lautakunnat, kunnanjohtaja sekä toimialojen johtavat viranhaltijat huolehtivat, että kunnan asukkaat ja palvelujen käyttäjät saavat riittävästi tietoja valmisteltavina olevista yleisesti merkittävistä asioista ja voivat osallistua ja vaikuttaa näiden asioiden valmisteluun. Viestinnässä käytetään selkeää ja ymmärrettävää kieltä ja otetaan huomioon kunnan eri asukasryhmien tarpeet sekä saamen kielilaista johtuvat saamenkielisten kuntalaisten oikeudet.</p> <p>2 LUKU</p>	<p>4 § Kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävät</p> <p>Kunnanhallituksen puheenjohtaja</p> <ul style="list-style-type: none"> - johtaa kuntastrategian sekä kunnanhallituksen tehtävien toteuttamista edellyttämää poliittista yhteistyötä käymällä asioiden käsittelyn edellyttämiä keskusteluja poliittisten ryhmien kanssa sekä pitämällä sopivin tavoin yhteyttä kunnan asukkaisiin ja muihin sidosryhmiin - vastaa kunnanjohtajan johtajasopimuksen valmistelusta ja huolehtii kunnanhallituksen ja valtuuston kytkemisestä valmisteluprosessiin tarkoituksenmukaisella tavalla - vastaa siitä, että kunnanjohtajan kanssa käydään vuosittain tavoite- ja arviointikeskustelut <p>5 § Kunnan viestintä</p> <p>Kunnanhallitus johtaa kunnan viestintää kunnan toiminnasta. Kunnanhallitus hyväksyy yleiset ohjeet viestinnän ja markkinoinnin periaatteista sekä nimeää viestinnästä vastaavat viranhaltijat.</p> <p>Toimielimet luovat omalla toimialallaan edellytyksiä läpinäkyvälle toiminnalle asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa.</p> <p>Kunnanhallitus, lautakunnat, kunnanjohtaja sekä toimialojen johtavat viranhaltijat huolehtivat, että kunnan asukkaat ja palvelujen käyttäjät saavat riittävästi tietoja valmisteltavina olevista yleisesti merkittävistä asioista ja voivat osallistua ja vaikuttaa näiden asioiden valmisteluun. Viestinnässä käytetään selkeää ja ymmärrettävää kieltä ja otetaan huomioon kunnan eri asukasryhmien tarpeet sekä saamen kielilaista johtuvat saamenkielisten kuntalaisten oikeudet.</p> <p>2 LUKU</p>
--	--

<p>6 § Utsjoen kunnan toimielinorganisaatio</p> <p>Kuvaus kunnan toimielinorganisaatiosta on hallintosäännön liitteenä.</p> <p>7 § Valtuusto</p> <p>Valtuustossa on 15 valtuutettua. Valtuuston puheenjohtajistoa koskevat määräykset ovat 85 §:ssä.</p> <p>8 § Kunnanhallitus</p> <p>Kunnanhallituksessa on 7 jäsentä, joista valtuusto valitsee kunnanhallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.</p> <p>9 § Tarkastuslautakunta</p> <p>Tarkastuslautakunnassa on 3 jäsentä, joista valtuusto valitsee lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.</p> <p>10 § Lautakunnat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sivistyslautakunnassa on 7 jäsentä, sekä saamen- ja suomenkieliset varhaiskasvatus- ja opetustoimen jaostot, jossa molemmissa on 5 jäsentä. - Elinvoimalautakunnassa on 7 jäsentä. - Teknisessä lautakunnassa on 7 jäsentä. 	<p>6 § Utsjoen kunnan toimielinorganisaatio</p> <p>Kuvaus kunnan toimielinorganisaatiosta on hallintosäännön liitteenä.</p> <p>7 § Valtuusto</p> <p>Valtuustossa on 15 valtuutettua. Valtuuston puheenjohtajistoa koskevat määräykset ovat 85 §:ssä.</p> <p>8 § Kunnanhallitus</p> <p>Kunnanhallituksessa on 7 jäsentä, joista valtuusto valitsee kunnanhallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.</p> <p>9 § Tarkastuslautakunta</p> <p>Tarkastuslautakunnassa on 3 jäsentä, joista valtuusto valitsee lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.</p> <p>10 § Lautakunnat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sivistyslautakunnassa on 7 jäsentä, sekä saamen- ja suomenkieliset varhaiskasvatus- ja opetustoimen jaostot, jossa molemmissa on 5 jäsentä. - Elinvoima- ja teknisessä lautakunnassa on 9 jäsentä - <u>Elinvoimalautakunnassa on 7 jäsentä.</u>
---	--

<p>- Perusturvalautakunnassa on siihen asti kunnes sosiaali- ja terveystoimen uudistus tulee voimaan 7 jäsentä.</p> <p>Valtuusto valitsee lautakuntien jäsenistä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä jaostojen puheenjohtajaksi sivistyslautakunnan varsinaisen jäsenen. Jaoston jäsenet on valittava asianomaiseen kieliryhmään kuuluvista henkilöistä. Jaoston jäseneksi voidaan valita lautakunnan ulkopuolinen henkilö varhaiskasvatuksen ja opetustoimen henkilökuntaa lukuun ottamatta. Jokaisella lautakunnan ja jaoston jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.</p> <p>11 § Kunnan liikelaitos</p> <p>Lisätään tarvittaessa.</p> <p>12 § Vaalitoimielimet</p> <p>Keskusvaalilautakunnasta, vaalilautakunnista ja vaalitoimikunnista säädetään vaalilaissa.</p> <p>13 § Vaikuttamistoimielimet</p> <p>Kunnassa on nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto, joiden kokoonpanosta, asettamisesta ja toimintaedellytyksistä päättää kunnanhallitus.</p> <p>3 LUKU HENKILÖSTÖORGANISAATIO</p> <p>14 § Henkilöstöorganisaatio</p>	<p>-Teknisessä lautakunnassa on 7 jäsentä.</p> <p>- Perusturvalautakunnassa on siihen asti kunnes sosiaali- ja terveystoimen uudistus tulee voimaan 7 jäsentä.</p> <p>Valtuusto valitsee lautakuntien jäsenistä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä jaostojen puheenjohtajaksi sivistyslautakunnan varsinaisen jäsenen. Jaoston jäsenet on valittava asianomaiseen kieliryhmään kuuluvista henkilöistä. Jaoston jäseneksi voidaan valita lautakunnan ulkopuolinen henkilö varhaiskasvatuksen ja opetustoimen henkilökuntaa lukuun ottamatta. Jokaisella lautakunnan ja jaoston jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.</p> <p>11 § Kunnan liikelaitos</p> <p>Lisätään tarvittaessa.</p> <p>12 § Vaalitoimielimet</p> <p>Keskusvaalilautakunnasta, vaalilautakunnista ja vaalitoimikunnista säädetään vaalilaissa.</p> <p>13 § Vaikuttamistoimielimet</p> <p>Kunnassa on nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto, joiden kokoonpanosta, asettamisesta ja toimintaedellytyksistä päättää kunnanhallitus.</p> <p>3 LUKU HENKILÖSTÖORGANISAATIO</p> <p>14 § Henkilöstöorganisaatio</p>
--	---

<p>Kuvaus kunnan henkilöstöorganisaatiosta on hallintosäännön liitteenä.</p> <p>15 § Kunnanjohtaja</p> <p>Kunnanjohtaja vastaa kunnanhallituksen toimialan toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa kunnanhallituksen alaisuudessa. Kunnanhallitus määrää kunnanjohtajan sijaisen, joka hoitaa kunnanjohtajan tehtäviä kunnanjohtajan ollessa poissa tai esteellinen.</p> <p>16 § Toimialojen organisaatio ja tehtävät</p> <p>Kunnanhallitus päättää toimialojen välisestä tehtäväjaosta siltä osin kuin hallintosäännössä ei ole asiasta määrätty.</p> <p>17 § Toimialajohtajat (=hallintopäälliköt)</p> <p>Kunnan toiminnot ja henkilöstö jakaantuu</p> <ul style="list-style-type: none"> - tarkastuslautakunnan alaiseen tilintarkastukseen - kunnanhallituksen alaiseen keskushallintoon - sivistyslautakunnan alaiseen sivistystoimeen - teknisen lautakunnan alaisen tekniseen toimeen - elinvoimalautakunnan alaiseen elinkeinotoimeen - perusturvalautakunnan alainen sosiaali- ja terveystoimeen siihen asti, kun sosiaali- ja terveystoimen uudistus toteutuu. <p>Keskushallinnon toimialajohtaja on kunnanjohtaja, sivistystoimen sivistysjohtaja-rehtori, teknisen toimen kiinteistöpäällikkö, elinkeinotoimen kehittämis- ja elinkeinopäällikkö ja sosiaali- ja</p>	<p>Kuvaus kunnan henkilöstöorganisaatiosta on hallintosäännön liitteenä.</p> <p>15 § Kunnanjohtaja</p> <p>Kunnanjohtaja vastaa kunnanhallituksen toimialan toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa kunnanhallituksen alaisuudessa. Kunnanhallitus määrää kunnanjohtajan sijaisen, joka hoitaa kunnanjohtajan tehtäviä kunnanjohtajan ollessa poissa tai esteellinen.</p> <p>16 § Toimialojen organisaatio ja tehtävät</p> <p>Kunnanhallitus päättää toimialojen välisestä tehtäväjaosta siltä osin kuin hallintosäännössä ei ole asiasta määrätty.</p> <p>17 § Toimialajohtajat (=hallintopäälliköt)</p> <p>Kunnan toiminnot ja henkilöstö jakaantuu</p> <ul style="list-style-type: none"> - tarkastuslautakunnan alaiseen tilintarkastukseen - kunnanhallituksen alaiseen keskushallintoon - sivistyslautakunnan alaiseen sivistystoimeen - elinvoima- ja teknisen lautakunnan alaisiin elinvoimatoimeen ja tekniseen toimeen - teknisen lautakunnan alaisen tekniseen toimeen - elinvoimalautakunnan alaiseen elinkeinotoimeen - perusturvalautakunnan alainen sosiaali- ja terveystoimeen siihen asti, kun sosiaali- ja terveystoimen uudistus toteutuu. <p>Keskushallinnon toimialajohtaja on kunnanjohtaja, joka yhteensovittaa eri toimialojen toimintaa. Sivistystoimen toimialajohtaja on sivistysjohtaja-rehtori, teknisen toimen kiinteistöpäällikkö,</p>
--	--

<p>terveystoimen perusturvajohtaja. Toimialajohtaja vastaa toimialansa toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa kunnanhallituksen, kunnanjohtajan ja lautakunnan alaisuudessa.</p>	<p>elinvoimatoimen kehittämisen ja elinkeinopäällikkö ja elinvoimajohtaja, sosiaali- ja terveystoimen perusturvajohtaja. Toimialajohtaja vastaa toimialansa toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa kunnanhallituksen, kunnanjohtajan ja lautakunnan alaisuudessa.</p> <p>Toimialajohtaja osallistuu toimialojen väliseen yhteistyöhön ja huolehtii osaltaan toimialarajat ylittävästä tiedonkulusta.</p>
<p>Tarkastuslautakunnan alaisessa toiminnassa ei ole toimialajohtajaa.</p>	<p>Tarkastuslautakunnan alaisessa toiminnassa ei ole toimialajohtajaa.</p>
<p>Kunnanhallitus määrää toimialajohtajan sijaisen, joka hoitaa toimialajohtajan tehtäviä hänen ollessa poissa tai esteellinen.</p>	<p>Kunnanhallitus määrää toimialajohtajan sijaisen, joka hoitaa toimialajohtajan tehtäviä hänen ollessa poissa tai esteellinen.</p>
<p>18 § Tulosaluejohtajat</p>	<p>18 § Tulosaluejohtajat</p>
<p>Tulosaluejohtaja vastaa tulosalueen toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa kunnanhallituksen, lautakunnan ja toimialajohtajan alaisuudessa.</p>	<p>Tulosaluejohtaja vastaa tulosalueen toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa kunnanhallituksen, lautakunnan ja toimialajohtajan alaisuudessa.</p>
<p>Asianomainen toimialajohtaja määrää tulosaluejohtajan sijaisen, joka hoitaa tulosaluejohtajan tehtäviä hänen ollessa poissa tai esteellinen.</p>	<p>Asianomainen toimialajohtaja määrää tulosaluejohtajan sijaisen, joka hoitaa tulosaluejohtajan tehtäviä hänen ollessa poissa tai esteellinen.</p>
<p>19 § Toimintayksiköiden esimiehet</p>	<p>19 § Toimintayksiköiden esimiehet</p>
<p>Toimintayksikön esimies vastaa toimintayksikön toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa tulosaluejohtajan alaisuudessa</p>	<p>Toimintayksikön esimies vastaa toimintayksikön toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa tulosaluejohtajan alaisuudessa</p>
<p>Asianomainen tulosaluejohtaja määrää toimintayksikön esimiehen sijaisen, joka hoitaa</p>	<p>Asianomainen tulosaluejohtaja määrää toimintayksikön esimiehen sijaisen, joka hoitaa</p>

<p>toimintayksikön esimiehen tehtäviä hänen ollessa poissa tai esteellinen.</p> <p>20 § Liikelaitoksen johtaja</p> <p>Lisätään tarvittaessa.</p> <p>4 LUKU</p> <p>KONSERNIOHJAUS JA SOPIMUSTEN HALLINTA</p> <p>21 § Konsernijohto</p> <p>Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus sekä kunnanjohtaja.</p> <p>22 § Konsernijohdon tehtävät ja toimivallan jako</p> <p>Kunnanhallitus</p> <ul style="list-style-type: none"> - vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämistä ja valmistelusta valtuustolle - vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan - määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuus-yhteisökohtaisen työnjaon - antaa valtuustolle puolivuositain raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä - arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa 	<p>toimintayksikön esimiehen tehtäviä hänen ollessa poissa tai esteellinen.</p> <p>20 § Liikelaitoksen johtaja</p> <p>Lisätään tarvittaessa.</p> <p>4 LUKU</p> <p>KONSERNIOHJAUS JA SOPIMUSTEN HALLINTA</p> <p>21 § Konsernijohto</p> <p>Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus sekä kunnanjohtaja.</p> <p>22 § Konsernijohdon tehtävät ja toimivallan jako</p> <p>Kunnanhallitus</p> <ul style="list-style-type: none"> - vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämistä ja valmistelusta valtuustolle - vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan - määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuus-yhteisökohtaisen työnjaon - antaa valtuustolle puolivuositain raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä - arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa
---	---

<p>- käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa.</p> <p>- seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä kunnanhallitukselle</p> <p>- antaa kunnan ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa</p> <p>- vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessista</p> <p>- nimeää kunnan ehdokkaat tytäryhteisöjen hallitukseen</p> <p>- nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet</p> <p>Kunnanjohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.</p> <p>23 § Sopimusten hallinta</p> <p>Kunnanhallitus vastaa sopimusten hallinnan ja sopimusvalvonnan järjestämisestä, antaa tarkemmat ohjeet sopimushallinnasta sekä määrää sopimusten vastuuhenkilöt toimialallaan.</p> <p>Lautakunta määrää sopimusten vastuuhenkilöt toimialallaan.</p> <p>5 LUKU</p> <p>TOIMIELINTEN TEHTÄVÄT JA TOIMIVALLAN JAKO</p> <p>24 § Kunnanhallituksen tehtävät ja toimivalta Esittelijänä toimii kunnanjohtaja.</p>	<p>- käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa.</p> <p>- seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä kunnanhallitukselle</p> <p>- antaa kunnan ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa</p> <p>- vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessista</p> <p>- nimeää kunnan ehdokkaat tytäryhteisöjen hallitukseen</p> <p>- nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet</p> <p>Kunnanjohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.</p> <p>23 § Sopimusten hallinta</p> <p>Kunnanhallitus vastaa sopimusten hallinnan ja sopimusvalvonnan järjestämisestä, antaa tarkemmat ohjeet sopimushallinnasta sekä määrää sopimusten vastuuhenkilöt toimialallaan.</p> <p>Lautakunta määrää sopimusten vastuuhenkilöt toimialallaan.</p> <p>5 LUKU</p> <p>TOIMIELINTEN TEHTÄVÄT JA TOIMIVALLAN JAKO</p> <p>24 § Kunnanhallituksen tehtävät ja toimivalta Esittelijänä toimii kunnanjohtaja.</p>
--	--

<p>Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa ja vastaa kuntalaissa säädetyistä tehtävistä sekä päättää seuraavista toimialaansa kuuluvista asioista:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kunnan kassavarojen sijoitusperiaatteiden hyväksyminen 2. lainan ottaminen 3. terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen koordinointi ja johtaminen 4. maankäytön strateginen ja yleissuunnittelu 5. asemakaavan muutos, milloin se ei ole olennainen 6. maankäyttö- ja rakennuslain (171 §:n) mukainen poikkeamisvalta ja annettavat lausunnot 7. selityksen antaminen valtuuston päätöksestä hallituksen yhtyessä valtuuston päätökseen 8. henkilöstön vahingonkorvaus-vastuuperiaatteista päättäminen 9. kunnan omaisuus-, henkilöstö ja toimintariskien vakuuttamisperiaatteiden vahvistaminen 10. henkilöstöhallinnon periaatteet <p>25 § Sivistyslautakunnan tehtävät ja toimivalta. Esittelijänä toimii sivistysjohtaja-rehtori.</p> <p>Sivistyslautakunta johtaa ja kehittää alaistaan toimialaa ja vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä. Lautakunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen.</p> <p>Lautakunta edustaa kuntaa ja käyttää kunnan puhevaltaa toimialaansa kuuluvissa asioissa.</p> <p>Lautakunta päättää seuraavista toimialaansa kuuluvista asioista:</p>	<p>Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa ja vastaa kuntalaissa säädetyistä tehtävistä sekä päättää seuraavista toimialaansa kuuluvista asioista:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kunnan kassavarojen sijoitusperiaatteiden hyväksyminen 2. lainan ottaminen 3. terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen koordinointi ja johtaminen 4. maankäytön strateginen ja yleissuunnittelu 5. asemakaavan muutos, milloin se ei ole olennainen 6. maankäyttö- ja rakennuslain (171 §:n) mukainen poikkeamisvalta ja annettavat lausunnot 7. selityksen antaminen valtuuston päätöksestä hallituksen yhtyessä valtuuston päätökseen 8. henkilöstön vahingonkorvaus-vastuuperiaatteista päättäminen 9. kunnan omaisuus-, henkilöstö ja toimintariskien vakuuttamisperiaatteiden vahvistaminen 10. henkilöstöhallinnon periaatteet <p>25 § Sivistyslautakunnan tehtävät ja toimivalta. Esittelijänä toimii sivistysjohtaja-rehtori.</p> <p>Sivistyslautakunta johtaa ja kehittää alaistaan toimialaa ja vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä lakisääteisesti suomen ja pohjoissaamen kielillä. Lautakunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen.</p> <p>Lautakunta edustaa kuntaa ja käyttää kunnan puhevaltaa toimialaansa kuuluvissa asioissa.</p> <p>Lautakunta päättää seuraavista toimialaansa kuuluvista asioista:</p>
--	--

<p>1. perusopetuslain mukainen esi- ja perusopetus</p> <p>2. perusopetuslain mukainen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta</p> <p>3. lukiolain mukainen lukiokoulutus ja muu toisen asteen koulutus</p> <p>4. vapaasta sivistystyöstä ja taiteen perusopetuksesta annettujen lakien mukainen koulutus</p> <p>5. kirjasto- ja tietopalvelut, kulttuuritoiminta, liikunta- ja nuorisotoimi</p> <p>6. varhaiskasvatus</p> <p>7. kehittämishanketoiminta</p> <p>26 § Varhaiskasvatus- ja opetustoimen jaostojen tehtävät ja toimivalta.</p> <p>Esittelijänä toimii sivistysjohtaja-rehtori</p> <p>Kielijaosto päättää seuraavista toimialaansa kuuluvista asioista:</p> <p>1. ne tehtävät, jotka opetustoimen lainsäädännön mukaan kuuluvat kunnalle ja jotka koskevat omaa kieliryhmää</p> <p>2. opetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestämiseen ja kehittämiseen liittyvät kysymykset</p> <p>3. esitykset lautakuntaan kieliryhmän opetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluja resurssitarpeen muutoksista</p> <p>4. virkavalinnat koskien kieliryhmän opetusta ja varhaiskasvatusta</p> <p>5. kieliryhmää koskevat varhaiskasvatussuunnitelman ja opetussuunnitelman asiat</p> <p>6. esitykset lautakuntaan yhteisiä opetustoimen ja varhaiskasvatuksen asioita koskien</p> <p>Jaosto voi saattaa asian, joka sillä on oikeus ratkaista, lautakunnan päätettäväksi. Jaostolla on</p>	<p>1. perusopetuslain mukainen esi- ja perusopetus</p> <p>2. perusopetuslain mukainen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta</p> <p>3. lukiolain mukainen lukiokoulutus ja muu toisen asteen koulutus</p> <p>4. vapaasta sivistystyöstä ja taiteen perusopetuksesta annettujen lakien mukainen koulutus</p> <p>5. kirjasto- ja tietopalvelut, kulttuuritoiminta, liikunta- ja nuorisotoimi</p> <p>6. varhaiskasvatus</p> <p>7. kehittämishanketoiminta</p> <p>26 § Varhaiskasvatus- ja opetustoimen jaostojen tehtävät ja toimivalta.</p> <p>Esittelijänä toimii sivistysjohtaja-rehtori</p> <p>Kielijaosto päättää seuraavista toimialaansa kuuluvista asioista:</p> <p>1. ne tehtävät, jotka opetustoimen lainsäädännön mukaan kuuluvat kunnalle ja jotka koskevat omaa kieliryhmää</p> <p>2. opetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestämiseen ja kehittämiseen liittyvät kysymykset</p> <p>3. esitykset lautakuntaan kieliryhmän opetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluja resurssitarpeen muutoksista</p> <p>4. virkavalinnat koskien kieliryhmän opetusta ja varhaiskasvatusta</p> <p>5. kieliryhmää koskevat varhaiskasvatussuunnitelman ja opetussuunnitelman asiat</p> <p>6. esitykset lautakuntaan yhteisiä opetustoimen ja varhaiskasvatuksen asioita koskien</p> <p>Jaosto voi saattaa asian, joka sillä on oikeus ratkaista, lautakunnan päätettäväksi. Jaostolla on oikeus siirtää toimivaltaansa alaiselleen viranhaltijalle.</p>
---	--

<p>oikeus siirtää toimivaltaansa alaiselleen viranhaltijalle.</p> <p>27 § Elinvoimalautakunnan tehtävät ja toimivalta</p> <p>Esittelijänä toimii kehittämis- ja elinkeinopäällikkö.</p> <p>Elinvoimalautakunta johtaa ja kehittää alaistaan toimialaa ja vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä. Lautakunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen.</p> <p>Lautakunta edustaa kuntaa ja käyttää kunnan puhevaltaa toimialaansa kuuluvissa asioissa.</p> <p>Lautakunta päättää seuraavista toimialaansa kuuluvista asioista:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. elinkeino- ja yrityspalvelut 2. maaseutuhallinnon palvelut (yhteistoiminta-alue Inarin kunnan kanssa) 3. kehittämishanketoiminta ja –palvelut 4. raja-alueyhteistyöpalvelut 5. yhteispalvelupisteen palvelut 6. matkailuneuvonta ja aluemarkkinointi 7. elinkeinopoliittinen edunvalvonta yhdessä kunnanhallituksen kanssa 8. muu elinkeinotoimea tukeva toiminta yhdessä kunnanhallituksen kanssa 	<p>27 § Elinvoima- ja teknisen lautakunnan tehtävät ja toimivalta</p> <p>Esittelijänä toimivat kehittämis- ja elinkeinopäällikkö-elinvoimajohtaja ja kiinteistöpäällikkö oman toimialansa asioissa. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa rakennustarkastajan virkavastuulla olevissa asioissa esittelijänä toimii rakennustarkastaja.</p> <p>Elinvoima- ja tekninen lautakunta johtaa ja kehittää alaistaan toimialaa ja vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä. Lautakunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen.</p> <p>Lautakunta edustaa kuntaa ja käyttää kunnan puhevaltaa toimialaansa kuuluvissa asioissa.</p> <p>Lautakunta päättää seuraavista toimialaansa kuuluvista asioista: (nykyisten elinvoima- ja teknisen lautakuntien tehtävät sekä eräät perusturvalautakunnalta siirtyvät tehtävät)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. elinkeino- ja yrityspalvelut 2. maaseutuhallinnon palvelut, eläinlääkintähuolto sekä siihen liittyvien lakien mukaiset viranomais-, lupa- ja valvontatehtävät (yhteistoiminta-alue Inarin kunnan kanssa) 3. kehittämishanketoiminta ja –palvelut 4. raja-alueyhteistyöpalvelut ja yhteispalvelupisteen palvelut 5. matkailuneuvonta ja aluemarkkinointi 6. elinkeinopoliittinen edunvalvonta ja muu elinkeinotoimea tukeva toiminta yhdessä kunnanhallituksen kanssa 7. työllistymistä edistävät yhteispalvelut, velvoitetyöllistäminen ja harkinnanvarainen
---	---

<p>Elinvoimalautakunnan toimialaan kuuluvat maaseutuelinkeinoviranomaisen tehtävät hoidetaan Inarin ja Utsjoen alueella Inarin sosiaali- ja terveyslautakunnan ympäristöjaostossa perustuen Inarin ja Utsjoen väliseen yhteistoimintasopimukseen.</p> <p>28 § Teknisen lautakunnan tehtävät ja toimivalta</p> <p>Esittelijänä toimii kiinteistöpäällikkö.</p> <p>Tekninen lautakunta johtaa ja kehittää alaistaan toimialaa ja vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä. Lautakunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen.</p> <p>Lautakunta edustaa kuntaa ja käyttää kunnan puhevaltaa toimialaansa kuuluvissa asioissa.</p> <p>Lautakunta päättää seuraavista toimialaansa kuuluvista asioista:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kiinteistötoimi, rakentaminen, tilapalvelutoiminta, yksityistieasiat 2. asemakaavoitus ja ympäristön suunnittelu 3. toimia maankäyttö- ja rakennuslain mukaisena rakennusvalvontaviranomaisena 4. liikenneväylien, katujen, torien, puistojen yms. valvonta <p>Tekninen lautakunta toimii maankäyttö- ja rakennuslain 13 a luvun (Hulevesiä koskevat erityiset säännökset) tarkoittamana monijäsenisenä toimielimenä.</p> <p>29 § Perusturvalautakunnan tehtävät ja toimivalta</p>	<p>työllistämispalvelu (siirtyy perusturvalautakunnalta elinvoima- ja tekniselle lautakunnalle)</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. kiinteistötoimi, rakentaminen, tilapalvelutoiminta, yksityistieasiat 9. asemakaavoitus ja ympäristön suunnittelu 10. toimia maankäyttö- ja rakennuslain mukaisena rakennusvalvontaviranomaisena 11. liikenneväylien, katujen ja torien, puistojen yleisten alueiden valvonta 12. ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun viranomais-, lupa- ja valvontatehtävät (siirtyy perusturvalautakunnalta elinvoima- ja tekniselle lautakunnalle) <p>Elinvoima- ja teknisen lautakunnan toimialaan kuuluvat maaseutuelinkeinoviranomaisen tehtävät hoidetaan Inarin ja Utsjoen alueella Inarin sosiaali- ja terveyslautakunnan ympäristöjaostossa perustuen Inarin ja Utsjoen väliseen yhteistoimintasopimukseen.</p> <p>Elinvoima- ja tekninen lautakunta toimii maankäyttö- ja rakennuslain 13 a luvun (Hulevesiä koskevat erityiset säännökset) tarkoittamana monijäsenisenä toimielimenä.</p> <p>29 § Perusturvalautakunnan tehtävät ja toimivalta</p> <p>Esittelijänä toimii perusturvajohtaja</p> <p>Perusturvalautakunta johtaa ja kehittää alaistaan toimialaa ja vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä. Lautakunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen.</p> <p>Lautakunta edustaa kuntaa ja käyttää kunnan puhevaltaa toimialaansa kuuluvissa asioissa.</p>
---	--

<p>Esittelijänä toimii perusturvajohtaja</p> <p>Perusturvalautakunta johtaa ja kehittää alaistaan toimialaa ja vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä. Lautakunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen.</p> <p>Lautakunta edustaa kuntaa ja käyttää kunnan puhevaltaa toimialaansa kuuluvissa asioissa.</p> <p>Lautakunta päättää seuraavista toimialaansa kuuluvista asioista:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen 2. talous- ja velkaneuvonta 3. ehkäisevästä päihdetyö 4. työllistymistä edistävät monialaiset yhteispalvelut, velvoitetyöllistäminen ja harkinnanvarainen työllistämispalvelu 5. kehittämishanketoiminta <p>Perusturvalautakunnan toimialaan kuuluvat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ympäristöterveydenhuollon viranomais-, lupa- ja valvontatehtävät 2. ympäristönsuojelun viranomais-, lupa- ja valvontatehtävät 3. eläinlääkintähuolto sekä siihen liittyvien lakien mukaiset viranomais-, lupa- ja valvontatehtävät hoidetaan Inarin ja Utsjoen alueella Inarin sosiaali- ja terveyslautakunnan ympäristöjaostossa perustuen Inarin ja Utsjoen väliseen yhteistoimintasopimukseen. <p>30 § Viranhaltijan tehtävät ja toimivalta</p>	<p>Lautakunta päättää seuraavista toimialaansa kuuluvista asioista:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen 2. talous- ja velkaneuvonta 3. ehkäisevästä päihdetyö 4. työllistymistä edistävät monialaiset yhteispalvelut, velvoitetyöllistäminen ja harkinnanvarainen työllistämispalvelu (siirtyy elinvoima- ja tekniselle lautakunnalle) 5. kehittämishanketoiminta <p>Perusturvalautakunnan toimialaan kuuluvat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ympäristöterveydenhuollon viranomais-, lupa- ja valvontatehtävät (siirtyy elinvoima- ja tekniselle lautakunnalle) 2. ympäristönsuojelun viranomais-, lupa- ja valvontatehtävät (siirtyy elinvoima- ja tekniselle lautakunnalle) 3. eläinlääkintähuolto sekä siihen liittyvien lakien mukaiset viranomais-, lupa- ja valvontatehtävät hoidetaan Inarin ja Utsjoen alueella Inarin sosiaali- ja terveyslautakunnan ympäristöjaostossa perustuen Inarin ja Utsjoen väliseen yhteistoimintasopimukseen. (siirtyy elinvoima- ja tekniselle lautakunnalle) <p>30 § Viranhaltijan tehtävät ja toimivalta</p>
--	---

<p>Viranhaltijoiden tehtävistä ja toimialasta, jos niistä ei ole päätetty esim. viran perustamisen yhteydessä, päättää toimialajohtaja tai toimialajohtajat yhdessä. Yhteen sovitettavissa asioissa päätösvalta on kunnanjohtajalla.</p> <p>31 § Liikelaitoksen johtokunnan tehtävät ja toimivalta</p> <p>Lisätään tarvittaessa.</p> <p>32 § Toimivallan edelleen siirtäminen</p> <p>Toimielin voi siirtää sille tässä luvussa määrättyä toimivaltaa edelleen alaiselleen viranomaiselle. Se, jolle toimivaltaa on edelleen siirretty, ei voi enää siirtää toimivaltaa edelleen.</p> <p>33 § Toimivalta päättää asiankirjan antamisesta</p> <p>Valtuuston asiakirjoja koskevat tietopyynnöt ratkaisee kunnanjohtaja tai valtuuston sihteeriksi määrätty viranhaltija.</p> <p>Toimielin voi päättämässään laajuudessa siirtää asiakirjan antamista koskevaa viranomaisen ratkaisovaltaansa alaiselleen viranhaltijalle.</p> <p>34 § Asian ottaminen kunnanhallituksen käsiteltäväksi</p> <p>Asian ottamisesta kunnanhallituksen käsiteltäväksi voi päättää kunnanhallitus, kunnanhallituksen puheenjohtaja ja kunnanjohtaja.</p> <p>35 § Asian ottaminen lautakunnan käsiteltäväksi</p>	<p>Viranhaltijoiden tehtävistä ja toimialasta, jos niistä ei ole päätetty esim. viran perustamisen yhteydessä, päättää toimialajohtaja tai toimialajohtajat yhdessä. Yhteen sovitettavissa asioissa päätösvalta on kunnanjohtajalla.</p> <p>31 § Liikelaitoksen johtokunnan tehtävät ja toimivalta</p> <p>Lisätään tarvittaessa.</p> <p>32 § Toimivallan edelleen siirtäminen</p> <p>Toimielin voi siirtää sille tässä luvussa määrättyä toimivaltaa edelleen alaiselleen viranomaiselle. Se, jolle toimivaltaa on edelleen siirretty, ei voi enää siirtää toimivaltaa edelleen.</p> <p>33 § Toimivalta päättää asiankirjan antamisesta</p> <p>Valtuuston asiakirjoja koskevat tietopyynnöt ratkaisee kunnanjohtaja tai valtuuston sihteeriksi määrätty viranhaltija.</p> <p>Toimielin voi päättämässään laajuudessa siirtää asiakirjan antamista koskevaa viranomaisen ratkaisovaltaansa alaiselleen viranhaltijalle.</p> <p>34 § Asian ottaminen kunnanhallituksen käsiteltäväksi</p> <p>Asian ottamisesta kunnanhallituksen käsiteltäväksi voi päättää kunnanhallitus, kunnanhallituksen puheenjohtaja ja kunnanjohtaja.</p> <p>35 § Asian ottaminen lautakunnan käsiteltäväksi</p>
--	--

<p>Asia voidaan kuntalain 92 §:n mukaisesti ottaa lautakunnan käsiteltäväksi, jollei ole ilmoitettu asian ottamisesta kunnanhallituksen käsiteltäväksi.</p> <p>Asian ottamisesta lautakunnan käsiteltäväksi voi päättää lautakunnan ja sen puheenjohtajan lisäksi lautakunnan esittelijä.</p> <p>36 § Ottokelpoisen päätöksen ilmoittaminen</p> <p>Kunnanhallituksen alaisen viranomaisen on ilmoitettava kunnanhallitukselle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista kunnanhallitus on päättänyt, ettei se käytä otto-oikeuttaan.</p> <p>Lautakunnan alaisen viranomaisen sekä lautakunnan jaoston on ilmoitettava lautakunnalle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista lautakunta on ilmoittanut, ettei se käytä otto-oikeuttaan.</p> <p>Ilmoitus on tehtävä neljän päivän kuluessa pöytäkirjan tarkastamisesta. Jos pöytäkirjaa ei tarkasteta, määräaika lasketaan pöytäkirjan allekirjoittamisesta.</p> <p>Ilmoitus tehdään sähköisesti kunnanhallituksen (ja lautakunnan) puheenjohtajalle ja esittelijälle.</p> <p>Päätökset niissä asioissa, joista ei tarvitse ilmoittaa, voidaan otto-oikeuden estämättä panna täytäntöön, jollei yksittäistapauksessa ole ilmoitettu asian ottamisesta kunnanhallituksen (tai lautakunnan) käsiteltäväksi.</p>	<p>Asia voidaan kuntalain 92 §:n mukaisesti ottaa lautakunnan käsiteltäväksi, jollei ole ilmoitettu asian ottamisesta kunnanhallituksen käsiteltäväksi.</p> <p>Asian ottamisesta lautakunnan käsiteltäväksi voi päättää lautakunnan ja sen puheenjohtajan lisäksi lautakunnan esittelijä.</p> <p>36 § Ottokelpoisen päätöksen ilmoittaminen</p> <p>Kunnanhallituksen alaisen viranomaisen on ilmoitettava kunnanhallitukselle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista kunnanhallitus on päättänyt, ettei se käytä otto-oikeuttaan.</p> <p>Lautakunnan alaisen viranomaisen sekä lautakunnan jaoston on ilmoitettava lautakunnalle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista lautakunta on ilmoittanut, ettei se käytä otto-oikeuttaan.</p> <p>Ilmoitus on tehtävä neljän päivän kuluessa pöytäkirjan tarkastamisesta. Jos pöytäkirjaa ei tarkasteta, määräaika lasketaan pöytäkirjan allekirjoittamisesta.</p> <p>Ilmoitus tehdään sähköisesti kunnanhallituksen (ja lautakunnan) puheenjohtajalle ja esittelijälle.</p> <p>Päätökset niissä asioissa, joista ei tarvitse ilmoittaa, voidaan otto-oikeuden estämättä panna täytäntöön, jollei yksittäistapauksessa ole ilmoitettu asian ottamisesta kunnanhallituksen (tai lautakunnan) käsiteltäväksi.</p>
---	---

<p>6 LUKU</p> <p>TOIMIVALTA HENKILÖSTÖASIOISSA</p> <p>37 § Kunnanhallituksen yleistoimivalta henkilöstöasioissa</p> <p>Mikäli toimivallasta henkilöstöasioissa ei ole säädetty laissa eikä määrätty hallintosäännössä, toimivalta on kunnanhallituksella.</p> <p>38 § Viran perustaminen ja lakkauttaminen sekä virkanimikkeen muuttaminen</p> <p>Valtuusto päättää viran perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä virkanimikkeen muuttamisesta.</p> <p>39 § Virkasuhteen muuttaminen työsuhteeksi</p> <p>Kunnanhallitus päättää virkasuhteen muuttamisesta työsuhteeksi.</p> <p>40 § Kelpoisuusvaatimukset</p> <p>Kunnanjohtajan viran kelpoisuusvaatimuksista päättää valtuusto.</p> <p>Muiden virkojen kelpoisuusvaatimuksista päätetään virkaa perustettaessa.</p> <p>Jos henkilö otetaan virkasuhteeseen ilman, että tehtävää varten on perustettu virkaa, kelpoisuusvaatimuksista päättää kunnanhallitus.</p> <p>41 § Haettavaksi julistaminen</p>	<p>6 LUKU</p> <p>TOIMIVALTA HENKILÖSTÖASIOISSA</p> <p>37 § Kunnanhallituksen yleistoimivalta henkilöstöasioissa</p> <p>Mikäli toimivallasta henkilöstöasioissa ei ole säädetty laissa eikä määrätty hallintosäännössä, toimivalta on kunnanhallituksella.</p> <p>38 § Viran perustaminen ja lakkauttaminen sekä virkanimikkeen muuttaminen</p> <p>Valtuusto päättää viran perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä virkanimikkeen muuttamisesta.</p> <p>39 § Virkasuhteen muuttaminen työsuhteeksi</p> <p>Kunnanhallitus päättää virkasuhteen muuttamisesta työsuhteeksi.</p> <p>40 § Kelpoisuusvaatimukset</p> <p>Kunnanjohtajan viran kelpoisuusvaatimuksista päättää valtuusto.</p> <p>Muiden virkojen kelpoisuusvaatimuksista päätetään virkaa perustettaessa.</p> <p>Jos henkilö otetaan virkasuhteeseen ilman, että tehtävää varten on perustettu virkaa, kelpoisuusvaatimuksista päättää kunnanhallitus.</p> <p>41 § Haettavaksi julistaminen</p>
---	---

<p>Viran tai virkasuhteen julistaa haettavaksi virkasuhteeseen ottamisesta päättävä viranomainen. Kun virkasuhteeseen ottamisesta päättävä viranomainen on valtuusto, viran tai virkasuhteen julistaa kuitenkin haettavaksi kunnanhallitus.</p> <p>42 § Palvelussuhteeseen ottaminen</p> <p>Valtuusto päättää kunnanjohtajan, sivistysjohtaja-rehtorin, perusturvajohtajan, kiinteistöpäällikön sekä kehittämis- ja elinkeinopäällikön valinnasta.</p> <p>Kunnanhallitus ja lautakunnat päättävät alaistensa viranhaltijoiden ja työntekijöiden valinnasta ja irtisanomisesta.</p> <p>Koeajan määrittämisestä tai siitä sopimisesta ja koeajan pituudesta päättää se, joka ottaa palvelussuhteeseen.</p> <p>43 § Ehdollisen valintapäätöksen vahvistaminen</p> <p>Ehdollisen valintapäätöksen vahvistaa palvelussuhteeseen ottamisesta päättänyt viranomainen. Valtuuston ehdollisen valintapäätöksen vahvistaa kuitenkin kunnanhallitus.</p> <p>Ehdollisen valintapäätöksen raukeamisen toteaa päätöksellään palvelussuhteeseen ottamisesta päättänyt viranomainen.</p> <p>44§ Virkaan ottaminen virkaan valitun irtisanouduttua ennen virantoimituksen alkamista</p>	<p>Viran tai virkasuhteen julistaa haettavaksi virkasuhteeseen ottamisesta päättävä viranomainen. Kun virkasuhteeseen ottamisesta päättävä viranomainen on valtuusto, viran tai virkasuhteen julistaa kuitenkin haettavaksi kunnanhallitus.</p> <p>42 § Palvelussuhteeseen ottaminen</p> <p>Valtuusto päättää kunnanjohtajan, sivistysjohtaja-rehtorin, elinvoimajohtajan sekä kiinteistöpäällikön perusturvajohtajan sekä kehittämis- ja elinkeinopäällikön valinnasta.</p> <p>Kunnanhallitus ja lautakunnat päättävät alaistensa viranhaltijoiden ja työntekijöiden valinnasta ja irtisanomisesta.</p> <p>Koeajan määrittämisestä tai siitä sopimisesta ja koeajan pituudesta päättää se, joka ottaa palvelussuhteeseen.</p> <p>43 § Ehdollisen valintapäätöksen vahvistaminen</p> <p>Ehdollisen valintapäätöksen vahvistaa palvelussuhteeseen ottamisesta päättänyt viranomainen. Valtuuston ehdollisen valintapäätöksen vahvistaa kuitenkin kunnanhallitus.</p> <p>Ehdollisen valintapäätöksen raukeamisen toteaa päätöksellään palvelussuhteeseen ottamisesta päättänyt viranomainen.</p> <p>44§ Virkaan ottaminen virkaan valitun irtisanouduttua ennen virantoimituksen alkamista</p>
--	--

<p>Jos haettavana olleeseen virkaan tai virkasuhteeseen valittu irtisanoutuu ennen virantoimituksen alkamista, eikä varalle ole valittu ketään, voidaan viranhaltija valita niiden virkaa tai virkasuhdetta hakeneiden joukosta, jotka ilmoittavat hakemuksensa olevan edelleen voimassa.</p>	<p>Jos haettavana olleeseen virkaan tai virkasuhteeseen valittu irtisanoutuu ennen virantoimituksen alkamista, eikä varalle ole valittu ketään, voidaan viranhaltija valita niiden virkaa tai virkasuhdetta hakeneiden joukosta, jotka ilmoittavat hakemuksensa olevan edelleen voimassa.</p>
<p>45 § Harkinnanvaraiset virka- ja työvapaat</p>	<p>45 § Harkinnanvaraiset virka- ja työvapaat</p>
<p>Kunnanhallitus päättää kunnanhallituksen ja lautakuntien esittelijöiden yli vuoden virkavapaan myöntämisestä. Kunnanjohtajan yli viikon virkavapaista päättää kunnanhallituksen puheenjohtaja. Kunnanjohtaja ja hallintopäälliköt myöntävät enintään 6 kuukauden harkinnanvaraiset palkattomat virkavapaat tai työvapaat. Yli vuoden harkinnanvaraiset palkattomat virkavapaat ja työvapaat myöntää se, joka tehtävään on valinnut lukuun ottamatta valtuuston valitsemaa viranhaltijoita, joiden virkavapaat myöntää kunnanhallitus. Virkavapaiden ja työvapaan myöntämisessä on noudatettava kunnanhallituksen hyväksymää henkilöstöohjetta.</p>	<p>Kunnanhallitus päättää kunnanhallituksen ja lautakuntien esittelijöiden yli vuoden virkavapaan myöntämisestä. Kunnanjohtajan yli viikon virkavapaista päättää kunnanhallituksen puheenjohtaja. Kunnanjohtaja ja hallintopäälliköt myöntävät enintään 6 kuukauden harkinnanvaraiset palkattomat virkavapaat tai työvapaat. Yli vuoden harkinnanvaraiset palkattomat virkavapaat ja työvapaat myöntää se, joka tehtävään on valinnut lukuun ottamatta valtuuston valitsemaa viranhaltijoita, joiden virkavapaat myöntää kunnanhallitus. Virkavapaiden ja työvapaan myöntämisessä on noudatettava kunnanhallituksen hyväksymää henkilöstöohjetta.</p>
<p>46 § Muut kuin harkinnanvaraiset virkavapaat</p>	<p>46 § Muut kuin harkinnanvaraiset virkavapaat</p>
<p>Kunnanhallituksen puheenjohtaja myöntää kunnanjohtajalle sekä kunnanjohtaja ja muut esimiehet myöntävät alaisilleen muut kuin harkinnanvaraiset virkavapaat tai työlomat.</p>	<p>Kunnanhallituksen puheenjohtaja myöntää kunnanjohtajalle sekä kunnanjohtaja ja muut esimiehet myöntävät alaisilleen muut kuin harkinnanvaraiset virkavapaat tai työlomat.</p>
<p>47 § Virka- ja työehtosopimuksen harkinnanvaraisten määräysten soveltaminen</p>	<p>47 § Virka- ja työehtosopimuksen harkinnanvaraisten määräysten soveltaminen</p>
<p>Mikäli tässä luvussa ei ole toisin määrätty, virka- ja työehtosopimuksen harkinnanvaraisten määräysten soveltamisesta päättää kunnanhallitus kunnanjohtajan ja esittelijöiden osalta. Muiden osalta palkkaa ja muuta taloudellista etuutta</p>	<p>Mikäli tässä luvussa ei ole toisin määrätty, virka- ja työehtosopimuksen harkinnanvaraisten määräysten soveltamisesta päättää kunnanhallitus kunnanjohtajan ja esittelijöiden osalta. Muiden osalta palkkaa ja muuta taloudellista etuutta</p>

<p>koskevat harkinnanvaraiset päätökset tekee se, joka henkilön on tehtävään valinnut. Tapauksissa, joilla on mahdollisesti vaikutusta muiden palkkoihin, asiasta päättää se viranhaltija, jonka tehtäväksi kunnanhallitus on määrännyt palkka-asioiden yhdys henkilön tehtävät.</p>	<p>koskevat harkinnanvaraiset päätökset tekee se, joka henkilön on tehtävään valinnut. Tapauksissa, joilla on mahdollisesti vaikutusta muiden palkkoihin, asiasta päättää se viranhaltija, jonka tehtäväksi kunnanhallitus on määrännyt palkka-asioiden yhdys henkilön tehtävät.</p>
<p>Muissa kuin hallintosäännössä mainituissa harkinnanvaraisten määräysten soveltamisessa voi kunnanhallitus tai toimielin kunnanhallituksen hyväksymien periaatteiden mukaisesti siirtää toimivaltaansa kunnanjohtajalle, toimialajohtajalle, tulosaluejohtajalle, toimintayksikön esimiehelle tai muille viranhaltijoille.</p>	<p>Muissa kuin hallintosäännössä mainituissa harkinnanvaraisten määräysten soveltamisessa voi kunnanhallitus tai toimielin kunnanhallituksen hyväksymien periaatteiden mukaisesti siirtää toimivaltaansa kunnanjohtajalle, toimialajohtajalle, tulosaluejohtajalle, toimintayksikön esimiehelle tai muille viranhaltijoille.</p>
<p>48 § Viranhaltijan siirtäminen toiseen virkasuhteeseen</p>	<p>48 § Viranhaltijan siirtäminen toiseen virkasuhteeseen</p>
<p>Viranhaltijan siirtämisestä toiseen virkasuhteeseen kunnallisen viranhaltijalain 24 §:n nojalla päättää viranomainen, jolla on toimivalta molempiin virkasuhteisiin ottamisessa. Jos toimivalta on eri viranomaisilla, siirtämisestä päättää kunnanhallitus.</p>	<p>Viranhaltijan siirtämisestä toiseen virkasuhteeseen kunnallisen viranhaltijalain 24 §:n nojalla päättää viranomainen, jolla on toimivalta molempiin virkasuhteisiin ottamisessa. Jos toimivalta on eri viranomaisilla, siirtämisestä päättää kunnanhallitus</p>
<p>49 § Sivutoimet</p>	<p>49 § Sivutoimet</p>
<p>Sivutoimilupahakemuksen ratkaisee ja sivutoimiluvan peruuttamisesta sekä sivutoimen vastaanottamisen ja pitämisen kieltämisestä päättää se toimielin, jonka alainen henkilö on.</p>	<p>Sivutoimilupahakemuksen ratkaisee ja sivutoimiluvan peruuttamisesta sekä sivutoimen vastaanottamisen ja pitämisen kieltämisestä päättää se toimielin, jonka alainen henkilö on.</p>
<p>50 § Viranhaltijan työ- ja toimintakyvyn selvittäminen</p>	<p>50 § Viranhaltijan työ- ja toimintakyvyn selvittäminen</p>
<p>Kunnanhallituksen puheenjohtaja päättää kunnallisen viranhaltijalain 19 §:n nojalla terveydentilaa koskevien tietojen pyytämisestä kunnanjohtajalta sekä kunnanjohtajan</p>	<p>Kunnanhallituksen puheenjohtaja päättää kunnallisen viranhaltijalain 19 §:n nojalla terveydentilaa koskevien tietojen pyytämisestä kunnanjohtajalta sekä kunnanjohtajan</p>

<p>määräämisestä terveydentilaa koskeviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin.</p> <p>Esimies (viranhaltija) päättää kunnallisen viranhaltijalain 19 §:n nojalla terveydentilaa koskevien tietojen pyytämistä alaiseltaan viranhaltijalta sekä viranhaltijan määräämisestä terveydentilaa koskeviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin.</p> <p>51 § Virantoimituksesta pidättäminen</p> <p>Valtuusto päättää kunnanjohtajan virantoimituksesta pidättämisestä.</p> <p>Kunnanhallitus ja lautakunta päättävät alaisensa viranhaltijan virantoimituksesta pidättämisestä.</p> <p>Kunnanjohtaja voi ennen kunnanhallituksen kokousta päättää kunnanhallituksen alaisen viranhaltijan väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä.</p> <p>Esittelijä voi ennen lautakunnan kokousta päättää lautakunnan alaisen viranhaltijan väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä.</p> <p>52 § Virkasuhteen ja työsuhteen muuttaminen osaaikaiseksi</p> <p>Virkasuhteen ja työsuhteen muuttamisesta osaaikaiseksi päättää palvelussuhteeseen ottava viranomainen.</p> <p>53 § Lomauttaminen</p> <p>Kunnanhallitus päättää henkilöstön lomauttamisen periaatteista.</p>	<p>määräämisestä terveydentilaa koskeviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin.</p> <p>Esimies (viranhaltija) päättää kunnallisen viranhaltijalain 19 §:n nojalla terveydentilaa koskevien tietojen pyytämistä alaiseltaan viranhaltijalta sekä viranhaltijan määräämisestä terveydentilaa koskeviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin.</p> <p>51 § Virantoimituksesta pidättäminen</p> <p>Valtuusto päättää kunnanjohtajan virantoimituksesta pidättämisestä.</p> <p>Kunnanhallitus ja lautakunta päättävät alaisensa viranhaltijan virantoimituksesta pidättämisestä.</p> <p>Kunnanjohtaja voi ennen kunnanhallituksen kokousta päättää kunnanhallituksen alaisen viranhaltijan väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä.</p> <p>Esittelijä voi ennen lautakunnan kokousta päättää lautakunnan alaisen viranhaltijan väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä.</p> <p>52 § Virkasuhteen ja työsuhteen muuttaminen osaaikaiseksi</p> <p>Virkasuhteen ja työsuhteen muuttamisesta osaaikaiseksi päättää palvelussuhteeseen ottava viranomainen.</p> <p>53 § Lomauttaminen</p> <p>Kunnanhallitus päättää henkilöstön lomauttamisen periaatteista.</p>
---	---

<p>Viranhaltijan ja työntekijän lomauttamisesta toistaiseksi tai määräajaksi päättää esittelijä kunnanhallituksen päättämien periaatteiden mukaisesti.</p> <p>54 § Palvelussuhteen päättyminen</p> <p>Palvelussuhteen purkamisesta koeajalla, irtisanomisesta, purkamisesta ja purkautuneena pitämisestä päättää palvelussuhteeseen ottava viranomainen.</p> <p>Viranhaltijan ilmoitus virkasuhteen irtisanomisesta ja työntekijän ilmoitus työsuhteen irtisanomisesta saatetaan palvelussuhteeseen ottamisesta päättäneen viranomaisen tietoon.</p> <p>55 § Menetettyjen ansioiden korvaaminen</p> <p>Viranhaltijalle kunnallisen viranhaltijalain 45 §:n nojalla maksettavasta korvauksesta päättää ao. toimialan toimielimen esittelijä.</p> <p>56 § Palkan takaisinperiminen</p> <p>Aiheettomasti maksetun palkan tai muun virkasuhteesta johtuvan taloudellisen etuuden takaisinperinnästä päättää ao. toimialan toimielimen esittelijä.</p> <p>7 LUKU ASIAKIRJAHALLINNON JÄRJESTÄMINEN</p> <p>57 § Kunnanhallituksen asiakirjahallinnon tehtävät</p>	<p>Viranhaltijan ja työntekijän lomauttamisesta toistaiseksi tai määräajaksi päättää esittelijä kunnanhallituksen päättämien periaatteiden mukaisesti.</p> <p>54 § Palvelussuhteen päättyminen</p> <p>Palvelussuhteen purkamisesta koeajalla, irtisanomisesta, purkamisesta ja purkautuneena pitämisestä päättää palvelussuhteeseen ottava viranomainen.</p> <p>Viranhaltijan ilmoitus virkasuhteen irtisanomisesta ja työntekijän ilmoitus työsuhteen irtisanomisesta saatetaan palvelussuhteeseen ottamisesta päättäneen viranomaisen tietoon.</p> <p>55 § Menetettyjen ansioiden korvaaminen</p> <p>Viranhaltijalle kunnallisen viranhaltijalain 45 §:n nojalla maksettavasta korvauksesta päättää ao. toimialan toimielimen esittelijä.</p> <p>56 § Palkan takaisinperiminen</p> <p>Aiheettomasti maksetun palkan tai muun virkasuhteesta johtuvan taloudellisen etuuden takaisinperinnästä päättää ao. toimialan toimielimen esittelijä.</p> <p>7 LUKU ASIAKIRJAHALLINNON JÄRJESTÄMINEN</p> <p>57 § Kunnanhallituksen asiakirjahallinnon tehtävät</p>
--	--

<p>Kunnanhallitus vastaa siitä, että asiakirjahallinnon ohjeistus, käytännöt, vastuut ja valvonta on määritelty kunnan eri tehtävissä sekä</p> <ul style="list-style-type: none"> - vastaa hyvän tiedonhallintatavan ja hyvän henkilötietojen käsittelyn toteuttamisesta - määrää kunnan asiakirjahallintoa johtavan viranhaltijan tai toimihenkilön - antaa tarkemmat määräykset asiakirjahallinnon hoitamisesta ja asiakirjahallinnon johtavan viranhaltijan/toimihenkilön, toimialojen sekä toimialojen asiakirjahallinnosta vastaavien henkilöiden tehtävistä - päättää tiedonohjaussuunnitelman (TOS, eAMS, AMS) yleisistä periaatteista (sisältö, laadinnan vastuut, vahvistaminen käyttöön, valvonta ja seuranta) - nimeää kunnan arkistonmuodostajat ja rekisterinpitäjät, mikäli hallintosäännössä ei ole määrätty rekisterinpitäjää. <p>58 § Asiakirjahallintoa johtavan viranhaltijan / toimihenkilön tehtävät</p> <p>Asiakirjahallintoa johtava viranhaltija/toimihenkilö johtaa kunnanhallituksen alaisena asiakirjahallintoa ja vastaa kunnan pysyvästi säilytettävistä asiakirjatiedoista sekä</p> <ul style="list-style-type: none"> - vastaa kunnanhallituksen asiakirjahallinnon viranomaistehtävien valmistelusta ja täytäntöönpanosta - ohjaa ja kehittää asiakirjahallintoa osana kunnan tiedonhallintaa - hyväksyy kunnan tiedonohjaussuunnitelman - vastaa keskusarkistosta ja pysyvästi säilytettävistä asiakirjatiedoista 	<p>Kunnanhallitus vastaa siitä, että asiakirjahallinnon ohjeistus, käytännöt, vastuut ja valvonta on määritelty kunnan eri tehtävissä sekä</p> <ul style="list-style-type: none"> - vastaa hyvän tiedonhallintatavan ja hyvän henkilötietojen käsittelyn toteuttamisesta - määrää kunnan asiakirjahallintoa johtavan viranhaltijan tai toimihenkilön - antaa tarkemmat määräykset asiakirjahallinnon hoitamisesta ja asiakirjahallinnon johtavan viranhaltijan/toimihenkilön, toimialojen sekä toimialojen asiakirjahallinnosta vastaavien henkilöiden tehtävistä - päättää tiedonohjaussuunnitelman (TOS, eAMS, AMS) yleisistä periaatteista (sisältö, laadinnan vastuut, vahvistaminen käyttöön, valvonta ja seuranta) - nimeää kunnan arkistonmuodostajat ja rekisterinpitäjät, mikäli hallintosäännössä ei ole määrätty rekisterinpitäjää. <p>58 § Asiakirjahallintoa johtavan viranhaltijan / toimihenkilön tehtävät</p> <p>Asiakirjahallintoa johtava viranhaltija/toimihenkilö johtaa kunnanhallituksen alaisena asiakirjahallintoa ja vastaa kunnan pysyvästi säilytettävistä asiakirjatiedoista sekä</p> <ul style="list-style-type: none"> - vastaa kunnanhallituksen asiakirjahallinnon viranomaistehtävien valmistelusta ja täytäntöönpanosta - ohjaa ja kehittää asiakirjahallintoa osana kunnan tiedonhallintaa - hyväksyy kunnan tiedonohjaussuunnitelman - vastaa keskusarkistosta ja pysyvästi säilytettävistä asiakirjatiedoista
---	---

<p>- laatii kunnan asiakirjahallinnon ohjeen ja valvoo, että tehtävät hoidetaan annettujen ohjeiden mukaisesti</p> <p>- huolehtii asiakirjahallintoon liittyvästä koulutuksesta ja neuvonnasta.</p> <p>59 § Lautakunnan / toimialan asiakirjahallinnon tehtävät</p> <p>Lautakunta/toimiala huolehtii oman toimialansa asiakirjatietojen hoitamisesta annettujen määräysten ja ohjeiden mukaisesti sekä nimeää asiakirjahallinnon vastuuhenkilön omalla toimialallaan.</p> <p>7 A LUKU KIELELLISET OIKEUDET</p> <p>60 § Asukkaiden ja palvelujen käyttäjien kielelliset oikeudet kunnan hallinnossa</p> <p>Saamen kielilain tarkoituksena on osaltaan turvata perustuslaissa turvattu saamelaisten oikeus ylläpitää ja kehittää kieltään ja kulttuuriaan. Saamen kielilakia kokonaisuudessaan sovelletaan Utsjoen kunnan toimielimiin sekä sellaisten kuntayhtymien toimielimiin, jossa Utsjoen kunta on jäsenenä.</p> <p>Utsjoen kunnassa saamenkielisten osuus on suurempi kuin 1/3, ja kunnan hallinnossa ja toiminnan järjestämisessä sekä viestinnässä on otettava huomioon saamen- ja suomenkielisten asukkaiden ja palvelujen käyttäjien kielelliset oikeudet. Kunnan palvelut on järjestettävä niin, että asukkaita ja palvelujen käyttäjiä pystytään palvelemaan heidän omalla kielellään, saamen tai suomen kielellä, kunnan tehtäväalueilla.</p>	<p>- laatii kunnan asiakirjahallinnon ohjeen ja valvoo, että tehtävät hoidetaan annettujen ohjeiden mukaisesti</p> <p>- huolehtii asiakirjahallintoon liittyvästä koulutuksesta ja neuvonnasta.</p> <p>59 § Lautakunnan / toimialan asiakirjahallinnon tehtävät</p> <p>Lautakunta/toimiala huolehtii oman toimialansa asiakirjatietojen hoitamisesta annettujen määräysten ja ohjeiden mukaisesti sekä nimeää asiakirjahallinnon vastuuhenkilön omalla toimialallaan.</p> <p>7 A LUKU KIELELLISET OIKEUDET</p> <p>60 § Asukkaiden ja palvelujen käyttäjien kielelliset oikeudet kunnan hallinnossa</p> <p>Saamen kielilain tarkoituksena on osaltaan turvata perustuslaissa turvattu saamelaisten oikeus ylläpitää ja kehittää kieltään ja kulttuuriaan. Saamen kielilakia kokonaisuudessaan sovelletaan Utsjoen kunnan toimielimiin sekä sellaisten kuntayhtymien toimielimiin, jossa Utsjoen kunta on jäsenenä.</p> <p>Utsjoen kunnassa saamenkielisten osuus on suurempi kuin 1/3, ja kunnan hallinnossa ja toiminnan järjestämisessä sekä viestinnässä on otettava huomioon saamen- ja suomenkielisten asukkaiden ja palvelujen käyttäjien kielelliset oikeudet. Kunnan palvelut on järjestettävä niin, että asukkaita ja palvelujen käyttäjiä pystytään palvelemaan heidän omalla kielellään, saamen tai suomen kielellä, kunnan tehtäväalueilla.</p>
--	--

<p>Kuntalaisella on oikeus käyttää saamen kieltä kunnan tarjoamissa palveluissa, ja ellei virkailija tai työntekijä osaa saamen kieltä tulee tämän huolehtia tulkkauksesta asiakkaan kielellisten oikeuksien toteutumiseksi.</p> <p>Saamen kielen asettamisesta viran tai toimen kelpoisuusvaatimukseksi säädetään saamen kielilaissa. Saamen kielen taito katsotaan aina erityiseksi ansioksi, vaikka sitä ei ole asetettu viran, toimen tai tehtävän kelpoisuusvaatimukseksi.</p> <p>Toimielinten kokouskutsun, esityslistan ja pöytäkirjan laatimisesta sekä viestinnästä ja kuntalaisille suunnatusta tiedottamisesta saamen ja suomen kielellä määrätään saamen kielilaissa.</p> <p>61 § Kielelliset oikeudet kunnan toiminnassa</p> <p>Kunnan toiminnassa on riittävällä tavalla turvattava laissa säädettyjen kielellisten oikeuksien toteutuminen.</p> <p>Järjestettäessä palveluja ostopalveluina tulee sopimukseen otettavilla määräyksillä varmistaa, että palvelun käyttäjien kielilain mukaiset kielelliset oikeudet toteutuvat vastaavalla tavalla kuin niiden tulee toteutua kunnassa.</p> <p>62 § Kielellisten oikeuksien toteutumisen seuranta ja raportointi</p> <p>Kunnanhallitus ja lautakunnat seuraavat toimialallaan kielellisten oikeuksien toteutumista. Lautakunnat raportoivat vuosittain seurannan tuloksista kunnanhallitukselle. Kunnanhallitus raportoi valtuustolle. Kunnanhallitus antaa tarkemmat ohjeet raportoinnista.</p> <p>II OSA</p>	<p>Kuntalaisella on oikeus käyttää saamen kieltä kunnan tarjoamissa palveluissa, ja ellei virkailija tai työntekijä osaa saamen kieltä tulee tämän huolehtia tulkkauksesta asiakkaan kielellisten oikeuksien toteutumiseksi.</p> <p>Saamen kielen asettamisesta viran tai toimen kelpoisuusvaatimukseksi säädetään saamen kielilaissa. Saamen kielen taito katsotaan aina erityiseksi ansioksi, vaikka sitä ei ole asetettu viran, toimen tai tehtävän kelpoisuusvaatimukseksi.</p> <p>Toimielinten kokouskutsun, esityslistan ja pöytäkirjan laatimisesta sekä viestinnästä ja kuntalaisille suunnatusta tiedottamisesta saamen ja suomen kielellä määrätään saamen kielilaissa.</p> <p>61 § Kielelliset oikeudet kunnan toiminnassa</p> <p>Kunnan toiminnassa on riittävällä tavalla turvattava laissa säädettyjen kielellisten oikeuksien toteutuminen.</p> <p>Järjestettäessä palveluja ostopalveluina tulee sopimukseen otettavilla määräyksillä varmistaa, että palvelun käyttäjien kielilain mukaiset kielelliset oikeudet toteutuvat vastaavalla tavalla kuin niiden tulee toteutua kunnassa.</p> <p>62 § Kielellisten oikeuksien toteutumisen seuranta ja raportointi</p> <p>Kunnanhallitus ja lautakunnat seuraavat toimialallaan kielellisten oikeuksien toteutumista. Lautakunnat raportoivat vuosittain seurannan tuloksista kunnanhallitukselle. Kunnanhallitus raportoi valtuustolle. Kunnanhallitus antaa tarkemmat ohjeet raportoinnista.</p> <p>II OSA</p>
--	--

<p>TALOUS JA VALVONTA</p> <p>8 LUKU</p> <p>TALOUDEN HOITO</p> <p>63 § Talousarvio ja taloussuunnitelma</p> <p>Kunnanhallitus hyväksyy suunnittelukehukset ja talousarvion laadintaohjeet.</p> <p>Toimielimet laativat talousarvioehdotuksensa.</p> <p>Valtuusto hyväksyy talousarviossa toimielimelle sitovat tehtäväkohtaiset toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa talousarvioon brutto- tai nettomääräisenä.</p> <p>64 § Talousarvion täytäntöönpano</p> <p>Kunnanhallitus ja lautakunnat hyväksyvät talousarvioon perustuvan käyttösuunnitelmansa. Käyttösuunnitelma voi muodostua myös sopimusohjausmalliin liittyvistä sopimuksista.</p> <p>Kunnanhallitus hyväksyy talousarvion täytäntöönpano-ohjeet valtuuston talousarviokäsittelyn jälkeen.</p> <p>65 § Toiminnan ja talouden seuranta</p> <p>Toiminnan ja talouden toteutumisesta raportoidaan toimielimille talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätetyllä tavalla.</p>	<p>TALOUS JA VALVONTA</p> <p>8 LUKU</p> <p>TALOUDEN HOITO</p> <p>63 § Talousarvio ja taloussuunnitelma</p> <p>Kunnanhallitus hyväksyy suunnittelukehukset ja talousarvion laadintaohjeet.</p> <p>Toimielimet laativat talousarvioehdotuksensa.</p> <p>Valtuusto hyväksyy talousarviossa toimielimelle sitovat tehtäväkohtaiset toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa talousarvioon brutto- tai nettomääräisenä.</p> <p>64 § Talousarvion täytäntöönpano</p> <p>Kunnanhallitus ja lautakunnat hyväksyvät talousarvioon perustuvan käyttösuunnitelmansa. Käyttösuunnitelma voi muodostua myös sopimusohjausmalliin liittyvistä sopimuksista.</p> <p>Kunnanhallitus hyväksyy talousarvion täytäntöönpano-ohjeet valtuuston talousarviokäsittelyn jälkeen.</p> <p>65 § Toiminnan ja talouden seuranta</p> <p>Toiminnan ja talouden toteutumisesta raportoidaan toimielimille talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätetyllä tavalla.</p>
---	---

<p>66 § Talousarvion sitovuus</p> <p>Talousarviosta päättäessään valtuusto määrittelee, mitkä ovat valtuuston sitovina hyväksymät toiminnan tavoitteet. Valtuusto antaa talousarvion noudattamista koskevat määräykset, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kunnan viranomaisia.</p> <p>Kunnanhallitus voi päättää sellaisen maksun suorittamisesta, joka on kuntaa sitova ja kiireellisesti maksettava, vaikka tarkoitukseen ei ole määrärahaa käytettävissä. Kunnanhallituksen on viipymättä tehtävä valtuustolle esitys määrärahan myöntämisestä tai korottamisesta.</p>	<p>66 § Talousarvion sitovuus</p> <p>Talousarviosta päättäessään valtuusto määrittelee, mitkä ovat valtuuston sitovina hyväksymät toiminnan tavoitteet. Valtuusto antaa talousarvion noudattamista koskevat määräykset, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kunnan viranomaisia.</p> <p>Kunnanhallitus voi päättää sellaisen maksun suorittamisesta, joka on kuntaa sitova ja kiireellisesti maksettava, vaikka tarkoitukseen ei ole määrärahaa käytettävissä. Kunnanhallituksen on viipymättä tehtävä valtuustolle esitys määrärahan myöntämisestä tai korottamisesta.</p>
<p>67 § Talousarvion muutokset</p> <p>Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle siten, että valtuusto ehtii käsitellä muutosehdotukset talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa. Tilinpäätöksen allekirjoittamisen jälkeen valtuustolle ei voi enää tehdä talousarvion muutosehdotusta.</p> <p>Määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä myös muutoksen vaikutus toiminnan tavoitteisiin ja tuloarvioihin. Vastaavasti toiminnan tavoitteiden tai tuloarvion muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutukset määrärahoihin.</p> <p>Valtuusto päättää toimielinten määrärahojen ja tavoitteiden muutoksista, kun organisaatiota muutetaan talousarviovuoden aikana.</p>	<p>67 § Talousarvion muutokset</p> <p>Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle siten, että valtuusto ehtii käsitellä muutosehdotukset talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa. Tilinpäätöksen allekirjoittamisen jälkeen valtuustolle ei voi enää tehdä talousarvion muutosehdotusta.</p> <p>Määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä myös muutoksen vaikutus toiminnan tavoitteisiin ja tuloarvioihin. Vastaavasti toiminnan tavoitteiden tai tuloarvion muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutukset määrärahoihin.</p> <p>Valtuusto päättää toimielinten määrärahojen ja tavoitteiden muutoksista, kun organisaatiota muutetaan talousarviovuoden aikana.</p>

<p>68 § Omaisuuden luovuttaminen ja vuokraaminen</p> <p>Kunnan omaisuuden luovuttamisesta ja vuokraamisesta päättää kunnanhallitus valtuuston hyväksymien perusteiden mukaisesti. Kunnanhallitus voi siirtää toimivaltaansa muille toimielimille ja viranhaltijoille.</p>	<p>68 § Omaisuuden luovuttaminen ja vuokraaminen</p> <p>Kunnan omaisuuden luovuttamisesta ja vuokraamisesta päättää kunnanhallitus valtuuston hyväksymien perusteiden mukaisesti. Kunnanhallitus voi siirtää toimivaltaansa muille toimielimille ja viranhaltijoille.</p>
<p>69 § Poistosuunnitelman hyväksyminen</p> <p>Valtuusto hyväksyy suunnitelmapoistojen perusteet.</p> <p>Kunnanhallitus vahvistaa poistolaskennan pohjaksi pienhankintarajan.</p>	<p>69 § Poistosuunnitelman hyväksyminen</p> <p>Valtuusto hyväksyy suunnitelmapoistojen perusteet.</p> <p>Kunnanhallitus vahvistaa poistolaskennan pohjaksi pienhankintarajan.</p>
<p>70 § Rahatoimen hoitaminen</p> <p>Kunnan rahatoimen tehtäviä ovat maksuvalmiuden ylläpitäminen, maksuliikenteen hoito, lainarahoitus ja rahavarojen sijoittaminen.</p> <p>Valtuusto päättää kunnan kokonaisvarallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista. Valtuusto päättää lainan ottamisen ja lainan antamisen periaatteista. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuusto päättää antolainojen ja vieraan pääoman muutoksista.</p> <p>Kunnanhallitus päättää lainan ottamisesta ja lainan antamisesta noudattaen valtuuston hyväksymiä periaatteita. Kunnanhallitus voi siirtää lainan ottamiseen ja antamiseen liittyvää toimivaltaansa alaiselleen viranomaiselle.</p> <p>Muutoin kunnan rahatoimesta vastaa kunnanhallitus.</p>	<p>70 § Rahatoimen hoitaminen</p> <p>Kunnan rahatoimen tehtäviä ovat maksuvalmiuden ylläpitäminen, maksuliikenteen hoito, lainarahoitus ja rahavarojen sijoittaminen.</p> <p>Valtuusto päättää kunnan kokonaisvarallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista. Valtuusto päättää lainan ottamisen ja lainan antamisen periaatteista. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuusto päättää antolainojen ja vieraan pääoman muutoksista.</p> <p>Kunnanhallitus päättää lainan ottamisesta ja lainan antamisesta noudattaen valtuuston hyväksymiä periaatteita. Kunnanhallitus voi siirtää lainan ottamiseen ja antamiseen liittyvää toimivaltaansa alaiselleen viranomaiselle.</p> <p>Muutoin kunnan rahatoimesta vastaa kunnanhallitus.</p>

<p>Rahatoimen käytännön hoitamisesta vastaa rahatoimesta vastaava viranhaltija.</p> <p>71 § Maksuista päättäminen</p> <p>Valtuusto päättää kunnan palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista.</p> <p>Kunnanhallitus päättää tarkemmin maksujen perusteista ja euromääristä. Kunnanhallitus voi siirtää maksuista päättämiseen liittyvää toimivaltaansa alaiselleen viranomaiselle.</p> <p>72 § Asiakirjojen antamisesta perittävät maksut</p> <p>Pöytäkirjanotteesta, kopiosta tai muusta tulosteesta peritään sivukohtainen maksu.</p> <p>Jos tiedon esille hakeminen vaatii erityistoimenpiteitä, tiedonhausta peritään kiinteä perusmaksu, joka porrastetaan haun vaativuuden mukaan. Kopiosta ja tulosteesta peritään tällöin kiinteän perusmaksun lisäksi sivukohtainen maksu.</p> <p>Kunnanhallitus päättää tarkemmin asiakirjojen antamisesta perittävien maksujen perusteista ja euromääristä.</p> <p>9 LUKU</p> <p>ULKOINEN VALVONTA</p> <p>73 § Ulkoinen ja sisäinen valvonta</p>	<p>Rahatoimen käytännön hoitamisesta vastaa rahatoimesta vastaava viranhaltija.</p> <p>71 § Maksuista päättäminen</p> <p>Valtuusto päättää kunnan palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista.</p> <p>Kunnanhallitus päättää tarkemmin maksujen perusteista ja euromääristä. Kunnanhallitus voi siirtää maksuista päättämiseen liittyvää toimivaltaansa alaiselleen viranomaiselle.</p> <p>72 § Asiakirjojen antamisesta perittävät maksut</p> <p>Pöytäkirjanotteesta, kopiosta tai muusta tulosteesta peritään sivukohtainen maksu.</p> <p>Jos tiedon esille hakeminen vaatii erityistoimenpiteitä, tiedonhausta peritään kiinteä perusmaksu, joka porrastetaan haun vaativuuden mukaan. Kopiosta ja tulosteesta peritään tällöin kiinteän perusmaksun lisäksi sivukohtainen maksu.</p> <p>Kunnanhallitus päättää tarkemmin asiakirjojen antamisesta perittävien maksujen perusteista ja euromääristä.</p> <p>9 LUKU</p> <p>ULKOINEN VALVONTA</p> <p>73 § Ulkoinen ja sisäinen valvonta</p>
--	--

<p>Kunnan hallinnon ja talouden valvonta järjestetään siten, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän.</p>	<p>Kunnan hallinnon ja talouden valvonta järjestetään siten, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän.</p>
<p>Ulkoinen valvonta järjestetään toimivasta johdosta riippumattomaksi. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja.</p>	<p>Ulkoinen valvonta järjestetään toimivasta johdosta riippumattomaksi. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja.</p>
<p>Sisäinen valvonta on osa johtamista. Kunnanhallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä.</p>	<p>Sisäinen valvonta on osa johtamista. Kunnanhallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä.</p>
<p>74 § Tarkastuslautakunnan kokoukset</p>	<p>74 § Tarkastuslautakunnan kokoukset</p>
<p>Tilintarkastajalla on läsnäolo- ja puheoikeus lautakunnan kokouksissa. Tilintarkastajalla ja lautakunnan määräämillä luottamushenkilöillä ja viranhaltijoilla on läsnäolovelvollisuus lautakunnan kokouksessa lautakunnan niin päättäessä.</p>	<p>Tilintarkastajalla on läsnäolo- ja puheoikeus lautakunnan kokouksissa. Tilintarkastajalla ja lautakunnan määräämillä luottamushenkilöillä ja viranhaltijoilla on läsnäolovelvollisuus lautakunnan kokouksessa lautakunnan niin päättäessä.</p>
<p>Kunnanhallitus ei voi määrätä edustajaansa tarkastuslautakunnan kokouksiin.</p>	<p>Kunnanhallitus ei voi määrätä edustajaansa tarkastuslautakunnan kokouksiin.</p>
<p>Tarkastuslautakunnan päätökset tehdään ilman viranhaltijaesittelyä puheenjohtajan selostuksen pohjalta. Kokousmenettelyssä noudatetaan muutoin 15 luvun määräyksiä.</p>	<p>Tarkastuslautakunnan päätökset tehdään ilman viranhaltijaesittelyä puheenjohtajan selostuksen pohjalta. Kokousmenettelyssä noudatetaan muutoin 15 luvun määräyksiä.</p>
<p>75 § Tarkastuslautakunnan tehtävät ja raportointi</p>	<p>75 § Tarkastuslautakunnan tehtävät ja raportointi</p>
<p>Sen lisäksi mitä kuntalain 121 §:ssä säädetään, tarkastuslautakunnan on</p>	<p>Sen lisäksi mitä kuntalain 121 §:ssä säädetään, tarkastuslautakunnan on</p>
<p>- seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi</p>	<p>- seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi</p>

<p>- huolehdittava, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa</p> <p>- tehtävä aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.</p> <p>Arvioinnin tulokset raportoidaan vuosittain valtuustolle annettavassa arviointikertomuksessa. Ennen arviointikertomuksen valmistumista tarkastuslautakunta voi antaa valtuustolle tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä. Tarkastuslautakunta voi raportoida tilikauden aikana valtuustolle myös muista merkittävistä havainnoista.</p> <p>76 § Sidonnaisuusilmoituksiin liittyvät tehtävät</p> <p>Tarkastuslautakunta valvoo kuntalain 84 §:ssä tarkoitetun sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta kunnan verkkosivuilla.</p> <p>Tarkastuslautakunta on sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä.</p> <p>Tarkastuslautakunnan on saatettava sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi kerran vuodessa.</p> <p>77 § Tilintarkastusyhteisön valinta</p> <p>Tilintarkastusyhteisö valitaan enintään kuuden tilikauden hallinnon ja talouden tarkastamista varten.</p>	<p>- huolehdittava, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa</p> <p>- tehtävä aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.</p> <p>Arvioinnin tulokset raportoidaan vuosittain valtuustolle annettavassa arviointikertomuksessa. Ennen arviointikertomuksen valmistumista tarkastuslautakunta voi antaa valtuustolle tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä. Tarkastuslautakunta voi raportoida tilikauden aikana valtuustolle myös muista merkittävistä havainnoista.</p> <p>76 § Sidonnaisuusilmoituksiin liittyvät tehtävät</p> <p>Tarkastuslautakunta valvoo kuntalain 84 §:ssä tarkoitetun sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta kunnan verkkosivuilla.</p> <p>Tarkastuslautakunta on sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä.</p> <p>Tarkastuslautakunnan on saatettava sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi kerran vuodessa.</p> <p>77 § Tilintarkastusyhteisön valinta</p> <p>Tilintarkastusyhteisö valitaan enintään kuuden tilikauden hallinnon ja talouden tarkastamista varten.</p>
---	---

<p>78 § Tilintarkastajan tehtävät</p> <p>Tilintarkastajan tehtävistä säädetään kuntalain 123 §:ssä.</p> <p>79 § Tarkastuslautakunnan antamat tehtävät</p> <p>Tilintarkastaja voi ottaa tarkastuslautakunnalta toimeksiantoja lautakunnan käsiteltävien asioiden valmisteluun ja täytäntöönpanoon liittyvien tehtävien suorittamisesta, mikäli ne eivät ole ristiriidassa julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan kanssa.</p> <p>80 § Tilintarkastuskertomus ja muu raportointi</p> <p>Tilintarkastuskertomuksesta säädetään kuntalain 125 §:ssä.</p> <p>Tilintarkastaja ilmoittaa havaitsemistaan olennaisista epäkohdista viipymättä kunnanhallitukselle annettavassa tilintarkastuspöytäkirjassa. Tilintarkastuspöytäkirja annetaan tiedoksi tarkastuslautakunnalle.</p> <p>Tilintarkastaja raportoi tarkastussuunnitelman toteutumisesta ja tarkastushavainnoistaan tarkastuslautakunnan määrämällä tavalla.</p> <p>10 LUKU</p> <p>SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA</p> <p>81 § Kunnanhallituksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät</p>	<p>78 § Tilintarkastajan tehtävät</p> <p>Tilintarkastajan tehtävistä säädetään kuntalain 123 §:ssä.</p> <p>79 § Tarkastuslautakunnan antamat tehtävät</p> <p>Tilintarkastaja voi ottaa tarkastuslautakunnalta toimeksiantoja lautakunnan käsiteltävien asioiden valmisteluun ja täytäntöönpanoon liittyvien tehtävien suorittamisesta, mikäli ne eivät ole ristiriidassa julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan kanssa.</p> <p>80 § Tilintarkastuskertomus ja muu raportointi</p> <p>Tilintarkastuskertomuksesta säädetään kuntalain 125 §:ssä.</p> <p>Tilintarkastaja ilmoittaa havaitsemistaan olennaisista epäkohdista viipymättä kunnanhallitukselle annettavassa tilintarkastuspöytäkirjassa. Tilintarkastuspöytäkirja annetaan tiedoksi tarkastuslautakunnalle.</p> <p>Tilintarkastaja raportoi tarkastussuunnitelman toteutumisesta ja tarkastushavainnoistaan tarkastuslautakunnan määrämällä tavalla.</p> <p>10 LUKU</p> <p>SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA</p> <p>81 § Kunnanhallituksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät</p>
--	--

<p>Kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, sekä</p> <ul style="list-style-type: none"> - hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat - valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti - antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä. - vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja yhteen sovittamisesta siten että kunnan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus varmistetaan - hyväksyy sisäisen tarkastuksen suunnitelman, johon perustuen arvioidaan riskienhallinta-, valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien tuloksellisuutta - vastaa riskienhallinnan järjestämisestä siten, että kunnan toiminnan olennaiset riskit tunnistetaan ja kuvataan, riskin toteutumisen vaikutukset, toteutumisen todennäköisyys ja mahdollisuudet hallita riskiä arvioidaan - valmistelee sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevan toimintakertomukseen otettavan osion. <p>82 § Lautakunnan ja johtokunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät</p> <p>Lautakunta ja johtokunta vastaavat toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoivat kunnanhallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.</p>	<p>Kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, sekä</p> <ul style="list-style-type: none"> - hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat - valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti - antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä. - vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja yhteen sovittamisesta siten että kunnan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus varmistetaan - hyväksyy sisäisen tarkastuksen suunnitelman, johon perustuen arvioidaan riskienhallinta-, valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien tuloksellisuutta - vastaa riskienhallinnan järjestämisestä siten, että kunnan toiminnan olennaiset riskit tunnistetaan ja kuvataan, riskin toteutumisen vaikutukset, toteutumisen todennäköisyys ja mahdollisuudet hallita riskiä arvioidaan - valmistelee sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevan toimintakertomukseen otettavan osion. <p>82 § Lautakunnan ja johtokunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät</p> <p>Lautakunta ja johtokunta vastaavat toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoivat kunnanhallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.</p>
---	---

<p>83 § Viranhaltijoiden ja esimiesten sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät</p> <p>Kunnanjohtaja sekä toimialojen ja tulosalueiden johtavat viranhaltijat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja tulosalueellaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.</p> <p>Toimintayksiköiden esimiehet vastaavat yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.</p> <p>Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta.</p> <p>84 § Sisäisen tarkastuksen tehtävät</p> <p>Sisäinen tarkastus arvioi objektiivisesti ja riippumattomasti sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan järjestämistä ja tuloksellisuutta, raportoi arvioinnin tuloksista sekä esittää toimenpide-ehdotuksia järjestelmän kehittämiseksi. Sisäinen tarkastus raportoi kunnanhallitukselle ja kunnanjohtajalle.</p> <p>Sisäisen tarkastuksen toiminnon tarkoitus, tehtävät ja vastuut määritellään kunnanhallituksen hyväksymässä sisäisen tarkastuksen toimintaohjeessa.</p> <p>III OSA</p>	<p>83 § Viranhaltijoiden ja esimiesten sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät</p> <p>Kunnanjohtaja sekä toimialojen ja tulosalueiden johtavat viranhaltijat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja tulosalueellaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.</p> <p>Toimintayksiköiden esimiehet vastaavat yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.</p> <p>Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta.</p> <p>84 § Sisäisen tarkastuksen tehtävät</p> <p>Sisäinen tarkastus arvioi objektiivisesti ja riippumattomasti sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan järjestämistä ja tuloksellisuutta, raportoi arvioinnin tuloksista sekä esittää toimenpide-ehdotuksia järjestelmän kehittämiseksi. Sisäinen tarkastus raportoi kunnanhallitukselle ja kunnanjohtajalle.</p> <p>Sisäisen tarkastuksen toiminnon tarkoitus, tehtävät ja vastuut määritellään kunnanhallituksen hyväksymässä sisäisen tarkastuksen toimintaohjeessa.</p> <p>III OSA</p>
---	---

<p>VALTUUSTO</p> <p>11 LUKU</p> <p>VALTUUSTON TOIMINTA</p> <p>85 § Valtuuston toiminnan järjestelyt</p> <p>Valtuuston toimikauden ensimmäisen kokouksen kutsuu koolle kunnanhallituksen puheenjohtaja. Kokouksen avaa iältään vanhin läsnä oleva valtuutettu, joka johtaa puhetta, kunnes valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat on valittu.</p> <p>Puheenjohtajisto valitaan 2 vuoden toimikaudeksi.</p> <p>Valtuustossa on 2 varapuheenjohtajaa.</p> <p>Valtuuston toiminnan sisäistä järjestelyä koskevien asioiden valmistelua johtaa valtuuston puheenjohtaja, jollei valtuusto toisin päättä.</p> <p>Valtuuston kokousten pöytäkirjanpitäjänä ja valtuuston sihteerinä toimii valtuuston määräämä viranhaltija.</p> <p>86 § Valtuustoryhmän muodostaminen ja valtuustoryhmän nimi</p> <p>Valtuutetut voivat muodostaa valtuustoryhmiä valtuustotyöskentelyä varten.</p> <p>Valtuustoryhmän muodostamisesta, nimestä ja puheenjohtajasta on annettava valtuuston puheenjohtajalle kirjallinen ilmoitus. Kaikkien ryhmään liittyvien valtuutettujen on allekirjoitettava ilmoitus.</p>	<p>VALTUUSTO</p> <p>11 LUKU</p> <p>VALTUUSTON TOIMINTA</p> <p>85 § Valtuuston toiminnan järjestelyt</p> <p>Valtuuston toimikauden ensimmäisen kokouksen kutsuu koolle kunnanhallituksen puheenjohtaja. Kokouksen avaa iältään vanhin läsnä oleva valtuutettu, joka johtaa puhetta, kunnes valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat on valittu.</p> <p>Puheenjohtajisto valitaan 2 vuoden toimikaudeksi.</p> <p>Valtuustossa on 2 varapuheenjohtajaa.</p> <p>Valtuuston toiminnan sisäistä järjestelyä koskevien asioiden valmistelua johtaa valtuuston puheenjohtaja, jollei valtuusto toisin päättä.</p> <p>Valtuuston kokousten pöytäkirjanpitäjänä ja valtuuston sihteerinä toimii valtuuston määräämä viranhaltija.</p> <p>86 § Valtuustoryhmän muodostaminen ja valtuustoryhmän nimi</p> <p>Valtuutetut voivat muodostaa valtuustoryhmiä valtuustotyöskentelyä varten.</p> <p>Valtuustoryhmän muodostamisesta, nimestä ja puheenjohtajasta on annettava valtuuston puheenjohtajalle kirjallinen ilmoitus. Kaikkien ryhmään liittyvien valtuutettujen on allekirjoitettava ilmoitus.</p>
--	--

<p>Valtuustoryhmänä pidetään myös yhtä valtuutettua, jos hän on tehnyt 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen.</p>	<p>Valtuustoryhmänä pidetään myös yhtä valtuutettua, jos hän on tehnyt 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen.</p>
<p>Valtuusto hyväksyy valtuustoryhmien nimet. Nimi ei saa olla sopimaton. Puolueen valtuustoryhmästä eronneiden valtuutettujen muodostaman uuden valtuustoryhmän nimestä ei saa aiheutua sekaantumisvaaraa puolueen valtuustoryhmän nimeen.</p>	<p>Valtuusto hyväksyy valtuustoryhmien nimet. Nimi ei saa olla sopimaton. Puolueen valtuustoryhmästä eronneiden valtuutettujen muodostaman uuden valtuustoryhmän nimestä ei saa aiheutua sekaantumisvaaraa puolueen valtuustoryhmän nimeen.</p>
<p>87 § Muutokset valtuustoryhmän kokoonpanossa</p>	<p>87 § Muutokset valtuustoryhmän kokoonpanossa</p>
<p>Valtuutetun on ilmoitettava kirjallisesti valtuuston puheenjohtajalle valtuustoryhmään liittymisestä ja siitä eroamisesta. Liittymisilmoituksessa on oltava asianomaisen ryhmän kirjallinen hyväksyminen.</p>	<p>Valtuutetun on ilmoitettava kirjallisesti valtuuston puheenjohtajalle valtuustoryhmään liittymisestä ja siitä eroamisesta. Liittymisilmoituksessa on oltava asianomaisen ryhmän kirjallinen hyväksyminen.</p>
<p>Jos valtuutettu on erotettu valtuustoryhmästä, valtuustoryhmän on ilmoitettava tästä kirjallisesti valtuuston puheenjohtajalle.</p>	<p>Jos valtuutettu on erotettu valtuustoryhmästä, valtuustoryhmän on ilmoitettava tästä kirjallisesti valtuuston puheenjohtajalle.</p>
<p>88 § Istumajärjestys</p>	<p>88 § Istumajärjestys</p>
<p>Valtuutetut istuvat kokouksessa valtuustoryhmittäin puheenjohtajan hyväksymän istumajärjestyksen mukaisesti.</p>	<p>Valtuutetut istuvat kokouksessa valtuustoryhmittäin puheenjohtajan hyväksymän istumajärjestyksen mukaisesti.</p>
<p>12 LUKU VALTUUSTON KOKOUKSET</p>	<p>12 LUKU VALTUUSTON KOKOUKSET</p>
<p>89 § Valtuuston varsinainen kokous ja sähköinen kokous</p>	<p>89 § Valtuuston varsinainen kokous ja sähköinen kokous</p>
<p>Valtuusto voi käsitellä asian varsinaisessa kokouksessaan, jossa kokouksen osallistujat ovat läsnä kokouspaikalla. Varsinaisessa kokouksessa</p>	<p>Valtuusto voi käsitellä asian varsinaisessa kokouksessaan, jossa kokouksen osallistujat ovat läsnä kokouspaikalla. Varsinaisessa kokouksessa</p>

<p>voidaan käyttää sähköistä asiahallinta- tai äänestysjärjestelmää.</p> <p>Vaihtoehtoisesti kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (sähköinen kokous). Yleisölle on järjestettävä mahdollisuus seurata valtuuston sähköistä kokousta internetin kautta sekä kokouskutsussa mainitussa tilassa.</p> <p>Valtuuston suljettuun sähköiseen kokoukseen voi osallistua vain sellaisesta paikasta, jossa salassa pidettävät tiedot ja kokouksessa käydyt keskustelut eivät ole ulkopuolisen kuultavissa tai nähtävissä.</p> <p>Kunnanhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa siitä, että sähköisiin kokouksiin tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat ajantasaisia ja tietoturvallisia lakien edellyttämällä tavalla.</p> <p>90§ Kokouskutsu</p> <p>Kokouskutsun antaa valtuuston puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.</p> <p>Kokouskutsussa on mainittava, jos kyseessä on sähköinen kokous ja ilmoitettava verkko-osoite sekä tila, jossa yleisö voi seurata kokousta. Kokouskutsussa on mainittava jos osa kokousasioista käsitellään suljetussa kokouksessa.</p> <p>Kokouskutsu on lähetettävä vähintään 7 päivää ennen valtuuston kokousta kullekin valtuutetulle sekä niille, joilla on kokouksessa läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava kunnan verkkosivuilla.</p>	<p>voidaan käyttää sähköistä asiahallinta- tai äänestysjärjestelmää.</p> <p>Vaihtoehtoisesti kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (sähköinen kokous). Yleisölle on järjestettävä mahdollisuus seurata valtuuston sähköistä kokousta internetin kautta sekä kokouskutsussa mainitussa tilassa.</p> <p>Valtuuston suljettuun sähköiseen kokoukseen voi osallistua vain sellaisesta paikasta, jossa salassa pidettävät tiedot ja kokouksessa käydyt keskustelut eivät ole ulkopuolisen kuultavissa tai nähtävissä.</p> <p>Kunnanhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa siitä, että sähköisiin kokouksiin tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat ajantasaisia ja tietoturvallisia lakien edellyttämällä tavalla.</p> <p>90§ Kokouskutsu</p> <p>Kokouskutsun antaa valtuuston puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.</p> <p>Kokouskutsussa on mainittava, jos kyseessä on sähköinen kokous ja ilmoitettava verkko-osoite sekä tila, jossa yleisö voi seurata kokousta. Kokouskutsussa on mainittava, jos osa kokousasioista käsitellään suljetussa kokouksessa.</p> <p>Kokouskutsu on lähetettävä vähintään 7 päivää ennen valtuuston kokousta kullekin valtuutetulle sekä niille, joilla on kokouksessa läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava kunnan verkkosivuilla.</p>
---	--

<p>91 § Esityslista</p> <p>Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja -ehdotukset valtuuston päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä. Jos esityslistalla, liitteissä tai oheismateriaalissa on salassa pidettäviä tietoja, asiakirjaan tehdään merkintä salassapidosta.</p> <p>Valtuusto päättää, kuinka monelle varavaltuutetulle esityslista toimitetaan.</p>	<p>91 § Esityslista</p> <p>Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja -ehdotukset valtuuston päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä. Jos esityslistalla, liitteissä tai oheismateriaalissa on salassa pidettäviä tietoja, asiakirjaan tehdään merkintä salassapidosta.</p> <p>Valtuusto päättää, kuinka monelle varavaltuutetulle esityslista toimitetaan.</p>
<p>92 § Sähköinen kokouskutsu</p> <p>Kokouskutsu, esityslista, liitteet ja oheismateriaali voidaan lähettää sähköisesti. Tällöin kunnanhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa siitä, että tähän tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat käytettävissä.</p>	<p>92 § Sähköinen kokouskutsu</p> <p>Kokouskutsu, esityslista, liitteet ja oheismateriaali voidaan lähettää sähköisesti. Tällöin kunnanhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa siitä, että tähän tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat käytettävissä.</p>
<p>93 § Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kunnan verkkosivuilla</p> <p>Esityslista julkaistaan kunnan verkkosivuilla. Ennen julkaisemista esityslistalta poistetaan salassa pidettävät tiedot sekä henkilötiedot, joihin ei liity tiedottamisintressiä. Erityisestä syystä verkossa julkaistavalta esityslistalta voidaan poistaa yksittäinen kokousasia. Esityslistan liitteitä julkaistaan kunnan verkkosivuilla harkinnan mukaan ottaen huomioon kunnan asukkaiden tiedonsaanti-intressit.</p>	<p>93 § Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kunnan verkkosivuilla</p> <p>Esityslista julkaistaan kunnan verkkosivuilla. Ennen julkaisemista esityslistalta poistetaan salassa pidettävät tiedot sekä henkilötiedot, joihin ei liity tiedottamisintressiä. Erityisestä syystä verkossa julkaistavalta esityslistalta voidaan poistaa yksittäinen kokousasia. Esityslistan liitteitä julkaistaan kunnan verkkosivuilla harkinnan mukaan ottaen huomioon kunnan asukkaiden tiedonsaanti-intressit</p>
<p>94 § Jatkokokous</p> <p>Jos kaikkia kokouskutsussa mainittuja asioita ei saada kokouksessa käsiteltyä, käsittelemättä</p>	<p>94 § Jatkokokous</p> <p>Jos kaikkia kokouskutsussa mainittuja asioita ei saada kokouksessa käsiteltyä, käsittelemättä</p>

<p>jääneet asiat voidaan siirtää jatkokokoukseen, johon ei tarvitse antaa eri kutsua. Kokouksesta poissa olleille lähetetään sähköinen viesti jatkokokouksen ajasta ja paikasta.</p> <p>95 § Varavaltuutetun kutsuminen</p> <p>Valtuutetun, joka ei pääse kokoukseen tai on esteellinen käsittelemään esityslistalla olevaa asiaa, on viipymättä ilmoitettava esteestä tai esteellisyydestä valtuuston puheenjohtajalle tai sihteerille.</p> <p>Saatuun valtuutetulta tai muuten luotettavasti tiedon esteestä tai esteellisyydestä puheenjohtajan tai sihteerin on kutsuttava valtuutetun sijaan kuntalain 17 :§n 1 momentissa tarkoitettu varavaltuutettu. Varavaltuutetut kutsutaan kokoukseen noudattaen heidän sijaantulojärjestystään.</p> <p>96 § Läsnäolo kokouksessa</p> <p>Kunnanhallituksen puheenjohtajan ja kunnanjohtajan on oltava läsnä valtuuston kokouksessa. Heidän poissaolonsa ei estä asioiden käsittelyä. Kunnanhallituksen jäsenillä on läsnäolo-oikeus.</p> <p>Edellä mainitulla henkilöllä on oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekemiseen, jollei hän ole samalla valtuutettu.</p> <p>Nuorisovaltuusto voi nimetä valtuuston kokoukseen edustajansa, jolla on läsnäolo- ja puheoikeus. Nuorisovaltuuston edustajalla ei kuitenkaan ole läsnäolo-oikeutta valtuuston suljetussa kokouksessa.</p>	<p>jääneet asiat voidaan siirtää jatkokokoukseen, johon ei tarvitse antaa eri kutsua. Kokouksesta poissa olleille lähetetään sähköinen viesti jatkokokouksen ajasta ja paikasta.</p> <p>95 § Varavaltuutetun kutsuminen</p> <p>Valtuutetun, joka ei pääse kokoukseen tai on esteellinen käsittelemään esityslistalla olevaa asiaa, on viipymättä ilmoitettava esteestä tai esteellisyydestä valtuuston puheenjohtajalle tai sihteerille.</p> <p>Saatuun valtuutetulta tai muuten luotettavasti tiedon esteestä tai esteellisyydestä puheenjohtajan tai sihteerin on kutsuttava valtuutetun sijaan kuntalain 17 :§n 1 momentissa tarkoitettu varavaltuutettu. Varavaltuutetut kutsutaan kokoukseen noudattaen heidän sijaantulojärjestystään.</p> <p>96 § Läsnäolo kokouksessa</p> <p>Kunnanhallituksen puheenjohtajan ja kunnanjohtajan on oltava läsnä valtuuston kokouksessa. Heidän poissaolonsa ei estä asioiden käsittelyä. Kunnanhallituksen jäsenillä on läsnäolo-oikeus.</p> <p>Edellä mainitulla henkilöllä on oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekemiseen, jollei hän ole samalla valtuutettu.</p> <p>Nuorisovaltuusto voi nimetä valtuuston kokoukseen edustajansa, jolla on läsnäolo- ja puheoikeus. Nuorisovaltuuston edustajalla ei kuitenkaan ole läsnäolo-oikeutta valtuuston suljetussa kokouksessa.</p>
---	---

<p>Valtuusto päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta.</p>	<p>Valtuusto päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta.</p>
<p>97 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus</p>	<p>97 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus</p>
<p>Läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut todetaan sähköisesti tai nimenhuudolla, joka toimitetaan aakkosjärjestyksessä.</p>	<p>Läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut todetaan sähköisesti tai nimenhuudolla, joka toimitetaan aakkosjärjestyksessä.</p>
<p>Todettuaan läsnä olevat valtuutetut puheenjohtaja toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja läsnä olevat varavaltuutetut sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.</p>	<p>Todettuaan läsnä olevat valtuutetut puheenjohtaja toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja läsnä olevat varavaltuutetut sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.</p>
<p>Nimenhuudon jälkeen saapuvan valtuutetun on ilmoitettava välittömästi puheenjohtajalle. Poistumisesta kesken kokouksen on ilmoitettava puheenjohtajalle.</p>	<p>Nimenhuudon jälkeen saapuvan valtuutetun on ilmoitettava välittömästi puheenjohtajalle. Poistumisesta kesken kokouksen on ilmoitettava puheenjohtajalle.</p>
<p>Kun varavaltuutettu osallistuu kokoukseen ja asianomaisen vaaliliiton, puolueen tai yhteislistan valtuutettu saapuu kesken kokouksen, tulee valtuutettu välittömästi varavaltuutetun tilalle.</p>	<p>Kun varavaltuutettu osallistuu kokoukseen ja asianomaisen vaaliliiton, puolueen tai yhteislistan valtuutettu saapuu kesken kokouksen, tulee valtuutettu välittömästi varavaltuutetun tilalle.</p>
<p>Puheenjohtaja voi kokouksen kestäessä tai kokoustaun päätyttyä tarvittaessa todeta uudelleen läsnäolijat.</p>	<p>Puheenjohtaja voi kokouksen kestäessä tai kokoustaun päätyttyä tarvittaessa todeta uudelleen läsnäolijat.</p>
<p>Mikäli puheenjohtaja toteaa valtuuston menettäneen päätösvaltaisuuden, hänen on keskeytettävä tai lopetettava kokous.</p>	<p>Mikäli puheenjohtaja toteaa valtuuston menettäneen päätösvaltaisuuden, hänen on keskeytettävä tai lopetettava kokous.</p>
<p>98 § Kokouksen johtamien</p>	<p>98 § Kokouksen johtamien</p>
<p>Puheenjohtajan tehtävistä kokouksen johtamisessa säädetään kuntalain 102 §:ssä.</p>	<p>Puheenjohtajan tehtävistä kokouksen johtamisessa säädetään kuntalain 102 §:ssä.</p>

<p>99 § Puheenjohtajan luovuttaminen varapuheenjohtajalle</p> <p>Puheenjohtaja voi tarvittaessa valtuuston suostumuksella luovuttaa puheenjohtajan kokouksessa varapuheenjohtajalle ja osallistua sinä aikana kokoukseen jäsenenä.</p> <p>100 § Tilapäinen puheenjohtaja</p> <p>Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtajat ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokousta tai asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja.</p> <p>101 § Esteellisyys</p> <p>Ennen asian käsittelyn aloittamista esteellisen henkilön on ilmoitettava esteellisyydestään ja esteellisyyden aiheuttamasta perusteesta sekä vetäydyttävä asian käsittelystä ja poistuttava paikaltaan. Jos asia käsitellään suljetussa kokouksessa, esteellisen henkilön on poistuttava kokouksesta.</p> <p>Puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava kokoukseen osallistuvan esteellisyys valtuuston ratkaistavaksi. Asianomaisen henkilön tulee tarvittaessa antaa selvitystä seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen esteellisyytensä arvioinnissa. Annettuaan pyydetyt selvityksen asianomaisen henkilön on poistuttava paikaltaan.</p> <p>Henkilö, jonka esteellisyyden valtuusto ratkaisee, saa osallistua esteellisyyttään koskevan asian käsittelyyn vain hallintolain 29 §:ssä tarkoitetussa poikkeustilanteessa. Esteellisyyttä koskeva ratkaisu on perusteltava pöytäkirjaan.</p>	<p>99 § Puheenjohtajan luovuttaminen varapuheenjohtajalle</p> <p>Puheenjohtaja voi tarvittaessa valtuuston suostumuksella luovuttaa puheenjohtajan kokouksessa varapuheenjohtajalle ja osallistua sinä aikana kokoukseen jäsenenä.</p> <p>100 § Tilapäinen puheenjohtaja</p> <p>Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtajat ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokousta tai asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja.</p> <p>101 § Esteellisyys</p> <p>Ennen asian käsittelyn aloittamista esteellisen henkilön on ilmoitettava esteellisyydestään ja esteellisyyden aiheuttamasta perusteesta sekä vetäydyttävä asian käsittelystä ja poistuttava paikaltaan. Jos asia käsitellään suljetussa kokouksessa, esteellisen henkilön on poistuttava kokouksesta.</p> <p>Puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava kokoukseen osallistuvan esteellisyys valtuuston ratkaistavaksi. Asianomaisen henkilön tulee tarvittaessa antaa selvitystä seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen esteellisyytensä arvioinnissa. Annettuaan pyydetyt selvityksen asianomaisen henkilön on poistuttava paikaltaan.</p> <p>Henkilö, jonka esteellisyyden valtuusto ratkaisee, saa osallistua esteellisyyttään koskevan asian käsittelyyn vain hallintolain 29 §:ssä tarkoitetussa poikkeustilanteessa. Esteellisyyttä koskeva ratkaisu on perusteltava pöytäkirjaan.</p>
---	---

<p>102 § Asioiden käsittelyjärjestys</p> <p>Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei valtuusto toisin päättä.</p> <p>Kunnanhallituksen ehdotus on käsittelyn pohjana (pohjaehdotus). Jos asian on valmistellut tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta, tarkastuslautakunnan tai tilapäisen valiokunnan ehdotus on pohjaehdotus.</p> <p>Jos kunnanhallitus, tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan ennen kuin valtuusto on tehnyt päätöksen asiasta, muutettu ehdotus on pohjaehdotus. Jos ehdotus on peruutettu ennen kuin valtuusto on tehnyt päätöksen asiassa, asia on poistettava esityslistalta.</p>	<p>102 § Asioiden käsittelyjärjestys</p> <p>Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei valtuusto toisin päättä.</p> <p>Kunnanhallituksen ehdotus on käsittelyn pohjana (pohjaehdotus). Jos asian on valmistellut tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta, tarkastuslautakunnan tai tilapäisen valiokunnan ehdotus on pohjaehdotus.</p> <p>Jos kunnanhallitus, tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan ennen kuin valtuusto on tehnyt päätöksen asiasta, muutettu ehdotus on pohjaehdotus. Jos ehdotus on peruutettu ennen kuin valtuusto on tehnyt päätöksen asiassa, asia on poistettava esityslistalta.</p>
<p>103 § Puheenvuorot</p> <p>Kun asia on esitelty, siitä on varattava tilaisuus keskustella.</p> <p>Puheenvuoro on pyydettävä sähköisesti/selvästi havaittavalla tavalla tai toimittamalla puheenjohtajalle kirjallinen puheenvuoropyyntö.</p> <p>Puheenvuorot annetaan pyydettyssä järjestyksessä. Tästä järjestyksestä poiketen puheenjohtaja voi antaa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - asian käsittelyn alussa ryhmäpuheenvuoron kunkin valtuustoryhmän edustajalle ryhmien suuruuden mukaisessa järjestyksessä - puheenvuoron kunnanhallituksen puheenjohtajalle, kunnanjohtajalle sekä tarkastuslautakunnan ja tilapäisen valiokunnan 	<p>103 § Puheenvuorot</p> <p>Kun asia on esitelty, siitä on varattava tilaisuus keskustella.</p> <p>Puheenvuoro on pyydettävä sähköisesti/selvästi havaittavalla tavalla tai toimittamalla puheenjohtajalle kirjallinen puheenvuoropyyntö.</p> <p>Puheenvuorot annetaan pyydettyssä järjestyksessä. Tästä järjestyksestä poiketen puheenjohtaja voi antaa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - asian käsittelyn alussa ryhmäpuheenvuoron kunkin valtuustoryhmän edustajalle ryhmien suuruuden mukaisessa järjestyksessä - puheenvuoron kunnanhallituksen puheenjohtajalle, kunnanjohtajalle sekä tarkastuslautakunnan ja tilapäisen valiokunnan

<p>puheenjohtajalle, kun käsitellään kyseisen toimielimen valmistelemaa asiaa</p> <p>- repliikki- ja kannatuspuheenvuoron. Asian käsittelyjärjestystä koskeva työjärjestyspuheenvuoro on annettava ennen muita.</p> <p>Kokouksen kulun turvaamiseksi puheenjohtajalla on oikeus yksittäisessä asiassa rajoittaa valtuutettujen puheenvuorojen pituutta siten, että ryhmäpuheenvuoro voi kestää 10 minuuttia ja muu puheenvuoro 5 minuuttia.</p> <p>Kokouspaikalla puheenvuoro on pidettävä omalta paikalta tai puhujakorokkeelta.</p> <p>104 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi</p> <p>Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta, palauttamisesta valmisteltavaksi tai jokin muu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta rajoitettava puheenvuoronsa koskemaan vain tätä ehdotusta. Jos ehdotus hyväksytään yksimielisesti tai äänestämällä, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn. Jos ehdotus hylätään, asian käsittely jatkuu.</p> <p>Asia, jota käsitellään ensimmäisen kerran valtuustossa eikä esityslistaa ole toimitettu kokouskutsun yhteydessä, pannaan pöydälle seuraavaan kokoukseen, jos vähintään neljäsosa läsnä olevista valtuutetuista pyytää asian pöydällepanoa. Muissa tilanteissa asian pöydällepanosta päätetään enemmistöpäätöksellä.</p> <p>105 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen</p>	<p>puheenjohtajalle, kun käsitellään kyseisen toimielimen valmistelemaa asiaa</p> <p>- repliikki- ja kannatuspuheenvuoron. Asian käsittelyjärjestystä koskeva työjärjestyspuheenvuoro on annettava ennen muita.</p> <p>Kokouksen kulun turvaamiseksi puheenjohtajalla on oikeus yksittäisessä asiassa rajoittaa valtuutettujen puheenvuorojen pituutta siten, että ryhmäpuheenvuoro voi kestää 10 minuuttia ja muu puheenvuoro 5 minuuttia.</p> <p>Kokouspaikalla puheenvuoro on pidettävä omalta paikalta tai puhujakorokkeelta.</p> <p>104 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi</p> <p>Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta, palauttamisesta valmisteltavaksi tai jokin muu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta rajoitettava puheenvuoronsa koskemaan vain tätä ehdotusta. Jos ehdotus hyväksytään yksimielisesti tai äänestämällä, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn. Jos ehdotus hylätään, asian käsittely jatkuu.</p> <p>Asia, jota käsitellään ensimmäisen kerran valtuustossa eikä esityslistaa ole toimitettu kokouskutsun yhteydessä, pannaan pöydälle seuraavaan kokoukseen, jos vähintään neljäsosa läsnä olevista valtuutetuista pyytää asian pöydällepanoa. Muissa tilanteissa asian pöydällepanosta päätetään enemmistöpäätöksellä.</p> <p>105 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen</p>
---	---

<p>Ehdotus on annettava kirjallisena, jos puheenjohtaja niin vaatii.</p> <p>Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja päättää keskustelun. Puheenjohtaja selostaa keskustelun kuluessa tehdyt ehdotukset ja onko ehdotusta kannatettu.</p> <p>106 § Ilman äänestystä syntyvän päätöksen toteaminen</p> <p>Jos keskustelun aikana ei ole tehty kannatettuja ehdotuksia, puheenjohtaja toteaa pohjaehdotuksen valtuuston päätökseksi.</p> <p>Jos puheenjohtaja toteaa valtuuston yksimielisesti kannattavan kokouksessa tehtyä ehdotusta, puheenjohtaja toteaa ehdotuksen valtuuston päätökseksi.</p> <p>107 § Äänestykseen otettavat ehdotukset</p> <p>Äänestykseen otetaan pohjaehdotus ja kannatetut ehdotukset. Ehdotusta, joka on tehty vaihtoehtoisena tai menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei kuitenkaan oteta äänestykseen.</p> <p>Jos ehdotuksen tekijä ei ole paikalla äänestyksen alkaessa, hänen tekemänsä ehdotus katsotaan rauenneeksi eikä sitä oteta äänestykseen.</p> <p>108 § Äänestystapa ja äänestysjärjestys</p> <p>Äänestys toimitetaan sähköisesti/äänestyskoneella/nimenhuudolla tai</p>	<p>Ehdotus on annettava kirjallisena, jos puheenjohtaja niin vaatii.</p> <p>Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja päättää keskustelun. Puheenjohtaja selostaa keskustelun kuluessa tehdyt ehdotukset ja onko ehdotusta kannatettu.</p> <p>106 § Ilman äänestystä syntyvän päätöksen toteaminen</p> <p>Jos keskustelun aikana ei ole tehty kannatettuja ehdotuksia, puheenjohtaja toteaa pohjaehdotuksen valtuuston päätökseksi.</p> <p>Jos puheenjohtaja toteaa valtuuston yksimielisesti kannattavan kokouksessa tehtyä ehdotusta, puheenjohtaja toteaa ehdotuksen valtuuston päätökseksi.</p> <p>107 § Äänestykseen otettavat ehdotukset</p> <p>Äänestykseen otetaan pohjaehdotus ja kannatetut ehdotukset. Ehdotusta, joka on tehty vaihtoehtoisena tai menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei kuitenkaan oteta äänestykseen.</p> <p>Jos ehdotuksen tekijä ei ole paikalla äänestyksen alkaessa, hänen tekemänsä ehdotus katsotaan rauenneeksi eikä sitä oteta äänestykseen.</p> <p>108 § Äänestystapa ja äänestysjärjestys</p> <p>Äänestys toimitetaan sähköisesti/äänestyskoneella/nimenhuudolla tai</p>
---	---

<p>valtuuston päättämällä muulla tavalla. Äänestys toimitetaan avoimesti.</p> <p>Jos äänestykseen otettavia ehdotuksia on enemmän kuin kaksi, puheenjohtaja esittää valtuuston hyväksyttäväksi äänestysjärjestyksen. Äänestysjärjestys määräytyy seuraavien periaatteiden mukaan:</p> <p>Ensin otetaan äänestykseen kaksi eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta. Voittanut ehdotus asetetaan jäljellä olevista ehdotuksista eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta vastaan. Näin jatketaan, kunnes saadaan lopullinen vastaehdotus pohjaehdotukselle. Kuitenkin jos äänestykseen on otettava pohjaehdotuksen kokonaan hylkäämistä tarkoittava ehdotus, se on asetettava viimeisenä äänestettäväksi muista ehdotuksista voittanutta vastaan.</p> <p>Jos asia koskee määrärahan myöntämistä, otetaan ensin äänestykseen määrältään suurimman ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen ja näin jatketaan ehdotusten suuruuden mukaisessa järjestyksessä, kunnes jokin ehdotus hyväksytään, minkä jälkeen pienemmistä ehdotuksista ei enää äänestetä.</p> <p>Jos ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen on riippumaton muista ehdotuksista, sen hyväksymisestä tai hylkäämisestä on äänestettävä erikseen.</p> <p>109 § Äänestyksen tuloksen toteaminen</p> <p>Puheenjohtaja toteaa äänestyksen tuloksena syntyvän päätöksen.</p>	<p>valtuuston päättämällä muulla tavalla. Äänestys toimitetaan avoimesti.</p> <p>Jos äänestykseen otettavia ehdotuksia on enemmän kuin kaksi, puheenjohtaja esittää valtuuston hyväksyttäväksi äänestysjärjestyksen. Äänestysjärjestys määräytyy seuraavien periaatteiden mukaan:</p> <p>Ensin otetaan äänestykseen kaksi eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta. Voittanut ehdotus asetetaan jäljellä olevista ehdotuksista eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta vastaan. Näin jatketaan, kunnes saadaan lopullinen vastaehdotus pohjaehdotukselle. Kuitenkin jos äänestykseen on otettava pohjaehdotuksen kokonaan hylkäämistä tarkoittava ehdotus, se on asetettava viimeisenä äänestettäväksi muista ehdotuksista voittanutta vastaan.</p> <p>Jos asia koskee määrärahan myöntämistä, otetaan ensin äänestykseen määrältään suurimman ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen ja näin jatketaan ehdotusten suuruuden mukaisessa järjestyksessä, kunnes jokin ehdotus hyväksytään, minkä jälkeen pienemmistä ehdotuksista ei enää äänestetä.</p> <p>Jos ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen on riippumaton muista ehdotuksista, sen hyväksymisestä tai hylkäämisestä on äänestettävä erikseen.</p> <p>109 § Äänestyksen tuloksen toteaminen</p> <p>Puheenjohtaja toteaa äänestyksen tuloksena syntyvän päätöksen.</p>
--	--

<p>Jos päätöksen tekemiseen vaaditaan lain mukaan määräenemmistön kannatus tai yksimielisyys, puheenjohtajan on ilmoitettava siitä ennen äänestyksen toimittamista ja otettava se huomioon äänestyksen tuloksen todetessaan.</p> <p>110 § Toimenpidealoite</p> <p>Tehtyään käsiteltävänä olevassa asiassa päätöksen valtuusto voi hyväksyä käsiteltyyn asiaan liittyvän toimenpidealoitteen. Toimenpidealoite osoitetaan kunnanhallitukselle. Se ei saa olla ristiriidassa valtuuston päätöksen kanssa eikä saa muuttaa tai laajentaa päätöstä.</p> <p>111 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen</p> <p>Valtuuston pöytäkirjaan sovelletaan, mitä pöytäkirjan laatimisesta määrätään 150 §:ssä.</p> <p>Valtuusto valitsee jokaisessa kokouksessa kaksi valtuutettua tarkastamaan kokouksesta laaditun pöytäkirjan siltä osin kuin pöytäkirjaa ei tarkasteta kokouksessa.</p> <p>112 § Päätösten tiedoksianto kunnan jäsenille</p> <p>Valtuuston pöytäkirja siihen liitettyine valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä kunnan verkkosivuilla siten kuin kuntalain 140 §:ssä säädetään.</p> <p>13 LUKU ENEMMISTÖVAALI JA SUHTEELLINEN VAALI</p> <p>113 § Vaaleja koskevat yleiset määräykset</p>	<p>Jos päätöksen tekemiseen vaaditaan lain mukaan määräenemmistön kannatus tai yksimielisyys, puheenjohtajan on ilmoitettava siitä ennen äänestyksen toimittamista ja otettava se huomioon äänestyksen tuloksen todetessaan.</p> <p>110 § Toimenpidealoite</p> <p>Tehtyään käsiteltävänä olevassa asiassa päätöksen valtuusto voi hyväksyä käsiteltyyn asiaan liittyvän toimenpidealoitteen. Toimenpidealoite osoitetaan kunnanhallitukselle. Se ei saa olla ristiriidassa valtuuston päätöksen kanssa eikä saa muuttaa tai laajentaa päätöstä.</p> <p>111 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen</p> <p>Valtuuston pöytäkirjaan sovelletaan, mitä pöytäkirjan laatimisesta määrätään 150 §:ssä.</p> <p>Valtuusto valitsee jokaisessa kokouksessa kaksi valtuutettua tarkastamaan kokouksesta laaditun pöytäkirjan siltä osin kuin pöytäkirjaa ei tarkasteta kokouksessa.</p> <p>112 § Päätösten tiedoksianto kunnan jäsenille</p> <p>Valtuuston pöytäkirja siihen liitettyine valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä kunnan verkkosivuilla siten kuin kuntalain 140 §:ssä säädetään.</p> <p>13 LUKU ENEMMISTÖVAALI JA SUHTEELLINEN VAALI</p> <p>113 § Vaaleja koskevat yleiset määräykset</p>
--	--

<p>Varajäsenet valitaan samassa vaalissa kuin varsinaiset jäsenet. Jos varajäsenet ovat henkilökohtaisia, varsinaisen ja henkilökohtaisen varajäsenen muodostamat ehdokasparit on hyväksyttävä ennen vaalia.</p> <p>Enemmistövaali toimitetaan suljetuin lipuin, jos yksikin sitä vaatii. Suhteellinen vaali toimitetaan aina suljetuin lipuin. Suljetussa lippuäänestyksessä äänestäjän on taitettava äänestyslippu siten, ettei sen sisältö ole näkyvissä.</p> <p>Äänestyslipussa ei saa olla asiattomia merkintöjä. Äänestysliput annetaan valtuuston puheenjohtajalle puheenjohtajan määräämässä järjestyksessä.</p> <p>Äänestysliput sekä arvonnassa käytetyt liput on säilytettävä vaalipäätöksen lainvoimaisuuteen saakka. Jos vaali on toimitettu suljetuin lipuin, liput on säilytettävä suljetussa kuoressa.</p> <p>114 § Enemmistövaali</p> <p>Enemmistövaalissa äänen voi antaa kenelle tahansa vaalikelpoiselle ehdokkaalle tai ehdokasparille. Jos valittavia on enemmän kuin yksi, toimielimen jäsenellä on käytettävissään yhtä monta ääntä kuin on valittavia henkilöitä tai ehdokaspereja. Yhdelle ehdokkaalle tai ehdokasparille voi antaa vain yhden äänen ja kaikkia ääniä ei ole pakko käyttää.</p> <p>Kun enemmistövaali toimitetaan suljetuin lipuin, kokouksen pöytäkirjantarkastajat toimivat samalla ääntenlaskijoina ja avustavat muutenkin vaalitoimituksessa, jollei valtuusto toisin päättä.</p> <p>115 § Valtuuston vaalilautakunta</p>	<p>Varajäsenet valitaan samassa vaalissa kuin varsinaiset jäsenet. Jos varajäsenet ovat henkilökohtaisia, varsinaisen ja henkilökohtaisen varajäsenen muodostamat ehdokasparit on hyväksyttävä ennen vaalia.</p> <p>Enemmistövaali toimitetaan suljetuin lipuin, jos yksikin sitä vaatii. Suhteellinen vaali toimitetaan aina suljetuin lipuin. Suljetussa lippuäänestyksessä äänestäjän on taitettava äänestyslippu siten, ettei sen sisältö ole näkyvissä.</p> <p>Äänestyslipussa ei saa olla asiattomia merkintöjä. Äänestysliput annetaan valtuuston puheenjohtajalle puheenjohtajan määräämässä järjestyksessä.</p> <p>Äänestysliput sekä arvonnassa käytetyt liput on säilytettävä vaalipäätöksen lainvoimaisuuteen saakka. Jos vaali on toimitettu suljetuin lipuin, liput on säilytettävä suljetussa kuoressa.</p> <p>114 § Enemmistövaali</p> <p>Enemmistövaalissa äänen voi antaa kenelle tahansa vaalikelpoiselle ehdokkaalle tai ehdokasparille. Jos valittavia on enemmän kuin yksi, toimielimen jäsenellä on käytettävissään yhtä monta ääntä kuin on valittavia henkilöitä tai ehdokaspereja. Yhdelle ehdokkaalle tai ehdokasparille voi antaa vain yhden äänen ja kaikkia ääniä ei ole pakko käyttää.</p> <p>Kun enemmistövaali toimitetaan suljetuin lipuin, kokouksen pöytäkirjantarkastajat toimivat samalla ääntenlaskijoina ja avustavat muutenkin vaalitoimituksessa, jollei valtuusto toisin päättä.</p> <p>115 § Valtuuston vaalilautakunta</p>
---	---

<p>Valtuusto valitsee toimikaudekseen suhteellisten vaalien toimittamista varten vaalilautakunnan. Lautakunnassa on 5 jäsentä ja kullakin henkilökohtainen varajäsen.</p> <p>Valtuusto valitsee jäseniksi valituista lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.</p> <p>Lautakunnan sihteerinä toimii valtuuston pöytäkirjanpitäjä, jollei valtuusto toisin päättä.</p> <p>116 § Ehdokaslistojen laatiminen</p> <p>Ehdokaslistassa saa olla enintään niin monen ehdokkaan tai ehdokasparin nimi kuin vaalissa on valittavia jäseniä ja varajäseniä.</p> <p>Ehdokaslistan otsikossa on mainittava, missä vaalissa sitä käytetään. Vähintään kahden valtuutetun on allekirjoitettava ehdokaslista. Ensimmäinen allekirjoittaja toimii listan asiamiehenä, antaa listan valtuuston puheenjohtajalle ja on oikeutettu tekemään siihen 118 §:ssä tarkoitetut oikaisut.</p> <p>117 § Ehdokaslistojen jättäminen ja vaalitoimituksen nimenhuuto</p> <p>Valtuusto määrää ajankohdan, milloin ehdokaslistat on viimeistään annettava valtuuston puheenjohtajalle sekä milloin vaalitoimituksen nimenhuuto aloitetaan.</p> <p>118 § Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen</p>	<p>Valtuusto valitsee toimikaudekseen suhteellisten vaalien toimittamista varten vaalilautakunnan. Lautakunnassa on 5 jäsentä ja kullakin henkilökohtainen varajäsen.</p> <p>Valtuusto valitsee jäseniksi valituista lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.</p> <p>Lautakunnan sihteerinä toimii valtuuston pöytäkirjanpitäjä, jollei valtuusto toisin päättä.</p> <p>116 § Ehdokaslistojen laatiminen</p> <p>Ehdokaslistassa saa olla enintään niin monen ehdokkaan tai ehdokasparin nimi kuin vaalissa on valittavia jäseniä ja varajäseniä.</p> <p>Ehdokaslistan otsikossa on mainittava, missä vaalissa sitä käytetään. Vähintään kahden valtuutetun on allekirjoitettava ehdokaslista. Ensimmäinen allekirjoittaja toimii listan asiamiehenä, antaa listan valtuuston puheenjohtajalle ja on oikeutettu tekemään siihen 118 §:ssä tarkoitetut oikaisut.</p> <p>117 § Ehdokaslistojen jättäminen ja vaalitoimituksen nimenhuuto</p> <p>Valtuusto määrää ajankohdan, milloin ehdokaslistat on viimeistään annettava valtuuston puheenjohtajalle sekä milloin vaalitoimituksen nimenhuuto aloitetaan.</p> <p>118 § Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen</p>
---	---

<p>Kun ehdokaslistojen antamisen määräaika on päättynyt, valtuuston puheenjohtaja antaa ehdokaslistat vaalilautakunnalle, joka tarkastaa, ovatko ne asianmukaisesti laaditut. Jos listassa todetaan virheitä, annetaan asiamiehelle tilaisuus korjata virheet vaalilautakunnan asettamassa määräajassa.</p>	<p>Kun ehdokaslistojen antamisen määräaika on päättynyt, valtuuston puheenjohtaja antaa ehdokaslistat vaalilautakunnalle, joka tarkastaa, ovatko ne asianmukaisesti laaditut. Jos listassa todetaan virheitä, annetaan asiamiehelle tilaisuus korjata virheet vaalilautakunnan asettamassa määräajassa.</p>
<p>Jos sama henkilö on ehdokaslistan korjaamisen jälkeenkin ehdokkaana useammalla listalla, vaalilautakunnan on, mikäli mahdollista, tiedusteltava ehdokkaalta, mille listalle hänen nimensä jätetään.</p>	<p>Jos sama henkilö on ehdokaslistan korjaamisen jälkeenkin ehdokkaana useammalla listalla, vaalilautakunnan on, mikäli mahdollista, tiedusteltava ehdokkaalta, mille listalle hänen nimensä jätetään.</p>
<p>119 § Ehdokaslistojen yhdistelmä</p>	<p>119 § Ehdokaslistojen yhdistelmä</p>
<p>Ehdokaslistojen oikaisuja varten varatun määräajan päätyttyä vaalilautakunta laatii hyväksytyistä ehdokaslistoista yhdistelmän, johon jokaiselle ehdokaslistalle merkitään järjestysnumero.</p>	<p>Ehdokaslistojen oikaisuja varten varatun määräajan päätyttyä vaalilautakunta laatii hyväksytyistä ehdokaslistoista yhdistelmän, johon jokaiselle ehdokaslistalle merkitään järjestysnumero.</p>
<p>Ennen vaalitoimituksen nimenhuudon alkamista ehdokaslistojen yhdistelmä annetaan valtuutetuille tiedoksi ja luetaan ääneen valtuustolle.</p>	<p>Ennen vaalitoimituksen nimenhuudon alkamista ehdokaslistojen yhdistelmä annetaan valtuutetuille tiedoksi ja luetaan ääneen valtuustolle.</p>
<p>120 § Suhteellisen vaalin toimittaminen</p>	<p>120 § Suhteellisen vaalin toimittaminen</p>
<p>Äänestyslippuun merkitään sen ehdokaslistan numero, jolle ääni annetaan. Valtuutetut antavat nimenhuudon määräämässä järjestyksessä valtuuston puheenjohtajalle äänestyslippunsa.</p>	<p>Äänestyslippuun merkitään sen ehdokaslistan numero, jolle ääni annetaan. Valtuutetut antavat nimenhuudon määräämässä järjestyksessä valtuuston puheenjohtajalle äänestyslippunsa.</p>
<p>121 § Suhteellisen vaalin tuloksen toteaminen</p>	<p>121 § Suhteellisen vaalin tuloksen toteaminen</p>
<p>Valtuuston puheenjohtaja antaa äänestysliput vaalilautakunnalle, joka tutkii niiden pätevyyden sekä laskee ja ilmoittaa vaalin tuloksen noudattaen soveltuvin osin, mitä kuntavaaleista säädetään.</p>	<p>Valtuuston puheenjohtaja antaa äänestysliput vaalilautakunnalle, joka tutkii niiden pätevyyden sekä laskee ja ilmoittaa vaalin tuloksen noudattaen soveltuvin osin, mitä kuntavaaleista säädetään.</p>

<p>Vaalilautakunta antaa vaalin tuloksesta kirjallisen ilmoituksen valtuuston puheenjohtajalle, joka toteaa vaalin tuloksen valtuustolle.</p> <p>14 LUKU</p> <p>VALTUUTETUN ALOITE- JA KYSELYOIKEUS</p> <p>122 § Valtuutettujen aloitteet</p> <p>Kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen valtuustoryhmällä ja valtuutetulla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kunnan toimintaa ja hallintoa koskeissa asioissa. Aloite annetaan puheenjohtajalle.</p> <p>Aloite on sitä enempää käsittelemättä lähetettävä kunnanhallituksen valmisteltavaksi. Valtuusto voi päättää, että aloitteessa tarkoitetun asian valmistelusta käydään lähetekeskustelu.</p> <p>Kunnanhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo valtuutettujen tekemistä ja kunnanhallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita valtuusto ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty. Valtuusto voi todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.</p> <p>123 § Kunnanhallitukselle osoitettava kysymys</p> <p>Vähintään neljäsosa valtuutetuista voi tehdä kunnanhallitukselle kirjallisen kysymyksen kunnan toiminnasta ja hallinnosta.</p> <p>Kunnanhallituksen on vastattava kysymyksen viimeistään valtuuston kokouksessa, joka ensiksi</p>	<p>Vaalilautakunta antaa vaalin tuloksesta kirjallisen ilmoituksen valtuuston puheenjohtajalle, joka toteaa vaalin tuloksen valtuustolle.</p> <p>14 LUKU</p> <p>VALTUUTETUN ALOITE- JA KYSELYOIKEUS</p> <p>122 § Valtuutettujen aloitteet</p> <p>Kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen valtuustoryhmällä ja valtuutetulla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kunnan toimintaa ja hallintoa koskeissa asioissa. Aloite annetaan puheenjohtajalle.</p> <p>Aloite on sitä enempää käsittelemättä lähetettävä kunnanhallituksen valmisteltavaksi. Valtuusto voi päättää, että aloitteessa tarkoitetun asian valmistelusta käydään lähetekeskustelu.</p> <p>Kunnanhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo valtuutettujen tekemistä ja kunnanhallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita valtuusto ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty. Valtuusto voi todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.</p> <p>123 § Kunnanhallitukselle osoitettava kysymys</p> <p>Vähintään neljäsosa valtuutetuista voi tehdä kunnanhallitukselle kirjallisen kysymyksen kunnan toiminnasta ja hallinnosta.</p> <p>Kunnanhallituksen on vastattava kysymyksen viimeistään valtuuston kokouksessa, joka ensiksi</p>
--	--

<p>pidetään viiden kuukauden kuluttua kysymyksen tekemisestä.</p> <p>Jos kysymystä käsiteltäessä tehdään kannatettu ehdotus tilapäisen valiokunnan asettamisesta selvittämään kysymyksessä tarkoitettua asiaa, valtuuston on päätettävä, asetetaanko tilapäinen valiokunta. Muuta päätöstä ei asiassa saa tehdä.</p> <p>124 § Kyselytunti</p> <p>Valtuutetulla on oikeus esittää kunnanhallitukselle kyselytunnilla vastattavaksi lyhyitä enintään 5 minuutin pituisia kysymyksiä kunnan hallintoa ja taloutta koskevista asioista. Kyselytunti järjestetään ennen valtuuston kokousta, jollei valtuusto toisin päättä. Kyselytunti on julkinen.</p> <p>Valtuuston puheenjohtaja toimii puheenjohtajana kyselytunnilla. Kunnanhallituksen puheenjohtaja tai hänen määräämänsä vastaa kysymyksiin. Kysymyksiin vastataan saapumisjärjestyksessä, ellei puheenjohtaja toisin päättä. Vastauksen saatuaan kysymyksen esittäjällä on oikeus tehdä kaksi asiaan liittyvää lyhyttä lisäkysymystä. Kysymysten johdosta ei käydä keskustelua.</p> <p>Kysymys on toimitettava kirjallisena viimeistään 10 päivää ennen valtuuston kokousta. Myöhemmin toimitetut kysymykset sekä kysymykset, joihin ei kyselytunnilla ehditä vastata, siirtyvät seuraavaan kyselytuntiin.</p> <p>IV OSA PÄÄTÖKSEN TEKÖ JA HALLINTOMENETTELY</p> <p>15 LUKU KOKOUSHMENETTELY</p>	<p>pidetään viiden kuukauden kuluttua kysymyksen tekemisestä.</p> <p>Jos kysymystä käsiteltäessä tehdään kannatettu ehdotus tilapäisen valiokunnan asettamisesta selvittämään kysymyksessä tarkoitettua asiaa, valtuuston on päätettävä, asetetaanko tilapäinen valiokunta. Muuta päätöstä ei asiassa saa tehdä.</p> <p>124 § Kyselytunti</p> <p>Valtuutetulla on oikeus esittää kunnanhallitukselle kyselytunnilla vastattavaksi lyhyitä enintään 5 minuutin pituisia kysymyksiä kunnan hallintoa ja taloutta koskevista asioista. Kyselytunti järjestetään ennen valtuuston kokousta, jollei valtuusto toisin päättä. Kyselytunti on julkinen.</p> <p>Valtuuston puheenjohtaja toimii puheenjohtajana kyselytunnilla. Kunnanhallituksen puheenjohtaja tai hänen määräämänsä vastaa kysymyksiin. Kysymyksiin vastataan saapumisjärjestyksessä, ellei puheenjohtaja toisin päättä. Vastauksen saatuaan kysymyksen esittäjällä on oikeus tehdä kaksi asiaan liittyvää lyhyttä lisäkysymystä. Kysymysten johdosta ei käydä keskustelua.</p> <p>Kysymys on toimitettava kirjallisena viimeistään 10 päivää ennen valtuuston kokousta. Myöhemmin toimitetut kysymykset sekä kysymykset, joihin ei kyselytunnilla ehditä vastata, siirtyvät seuraavaan kyselytuntiin.</p> <p>IV OSA PÄÄTÖKSEN TEKÖ JA HALLINTOMENETTELY</p> <p>15 LUKU KOKOUSHMENETTELY</p>
--	--

<p>125 § Määräysten soveltaminen</p> <p>Tämän luvun määräyksiä noudatetaan valtuustoa lukuun ottamatta kunnan toimielinten kokouksissa sekä soveltuvin osin toimitus- ja katselmusmiesten kokouksissa. Luvun määräyksiä noudatetaan toissijaisina hallintosäännön muihin lukuihin nähden, jollei erikseen ole toisin määrätty.</p> <p>126 § Toimielimen päätöksentekotavat</p> <p>Toimielin voi käsitellä asian varsinaisessa kokouksessaan, jossa kokouksen osallistujat ovat läsnä kokouspaikalla. Varsinaisessa kokouksessa voidaan käyttää sähköistä asiahallinta- tai äänestysjärjestelmää.</p> <p>Vaihtoehtoisesti kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (sähköinen kokous).</p> <p>Toimielin voi myös tehdä päätöksiä suljetussa sähköisessä päätöksentekomenettelyssä ennen kokousta (sähköinen päätöksentekomenettely).</p> <p>Kunnanhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa, että sähköisiin kokouksiin ja sähköiseen päätöksentekomenettelyyn tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat ajantasaisia ja tietoturvallisia lakien edellyttämällä tavalla.</p> <p>127 § Sähköinen kokous</p> <p>Toimielin voi pitää kokouksen sähköisesti.</p>	<p>125 § Määräysten soveltaminen</p> <p>Tämän luvun määräyksiä noudatetaan valtuustoa lukuun ottamatta kunnan toimielinten kokouksissa sekä soveltuvin osin toimitus- ja katselmusmiesten kokouksissa. Luvun määräyksiä noudatetaan toissijaisina hallintosäännön muihin lukuihin nähden, jollei erikseen ole toisin määrätty.</p> <p>126 § Toimielimen päätöksentekotavat</p> <p>Toimielin voi käsitellä asian varsinaisessa kokouksessaan, jossa kokouksen osallistujat ovat läsnä kokouspaikalla. Varsinaisessa kokouksessa voidaan käyttää sähköistä asiahallinta- tai äänestysjärjestelmää.</p> <p>Vaihtoehtoisesti kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (sähköinen kokous).</p> <p>Toimielin voi myös tehdä päätöksiä suljetussa sähköisessä päätöksentekomenettelyssä ennen kokousta (sähköinen päätöksentekomenettely).</p> <p>Kunnanhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa, että sähköisiin kokouksiin ja sähköiseen päätöksentekomenettelyyn tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat ajantasaisia ja tietoturvallisia lakien edellyttämällä tavalla.</p> <p>127 § Sähköinen kokous</p> <p>Toimielin voi pitää kokouksen sähköisesti.</p>
--	--

<p>Suljettuun sähköiseen kokoukseen voi osallistua vain sellaisesta paikasta, jossa salassa pidettävät tiedot ja kokouksessa käytyt keskustelut eivät ole ulkopuolisen kuultavissa tai nähtävissä.</p> <p>128 § Sähköinen päätöksentekomenettely</p> <p>Toimielin voi päättää asioita sähköisessä päätöksentekomenettelyssä kuntalain 100 §:n mukaisesti. Päätöksentekomenettelyä voidaan käyttää kaikkiin toimielimen päätösvaltaan kuuluviin asioihin.</p> <p>129 § Kokousaika ja paikka</p> <p>Toimielin päättää kokoustensa ajan ja paikan.</p> <p>Kokous pidetään myös, milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö toimielimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen kokouksen pitämisestä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällöin puheenjohtaja määrää kokousajan.</p> <p>Puheenjohtaja voi perustellusta syystä peruuttaa kokouksen.</p> <p>130 § Kokouskutsu</p> <p>Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja.</p> <p>Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsussa on mainittava, mitä toimielimen päätöksentekotapaa noudatetaan kunkin asian kohdalla. Jos asia käsitellään sähköisessä päätöksentekomenettelyssä,</p>	<p>Suljettuun sähköiseen kokoukseen voi osallistua vain sellaisesta paikasta, jossa salassa pidettävät tiedot ja kokouksessa käytyt keskustelut eivät ole ulkopuolisen kuultavissa tai nähtävissä.</p> <p>128 § Sähköinen päätöksentekomenettely</p> <p>Toimielin voi päättää asioita sähköisessä päätöksentekomenettelyssä kuntalain 100 §:n mukaisesti. Päätöksentekomenettelyä voidaan käyttää kaikkiin toimielimen päätösvaltaan kuuluviin asioihin.</p> <p>129 § Kokousaika ja paikka</p> <p>Toimielin päättää kokoustensa ajan ja paikan.</p> <p>Kokous pidetään myös, milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö toimielimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen kokouksen pitämisestä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällöin puheenjohtaja määrää kokousajan.</p> <p>Puheenjohtaja voi perustellusta syystä peruuttaa kokouksen.</p> <p>130 § Kokouskutsu</p> <p>Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja.</p> <p>Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsussa on mainittava, mitä toimielimen päätöksentekotapaa noudatetaan kunkin asian kohdalla. Jos asia käsitellään sähköisessä päätöksentekomenettelyssä, tulee kutsussa</p>
---	--

<p>tulee kutsussa ilmaista, mihin mennessä asia on käsiteltävä sähköisesti.</p> <p>Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset toimielimen päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä. Jos esityslistalla, liitteissä tai oheismateriaalissa on salassa pidettäviä tietoja, asiakirjaan tehdään merkintä salassapidosta.</p> <p>Kokouskutsu lähetetään jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus, toimielimen päättämällä tavalla.</p> <p>131 § Sähköinen kokouskutsu</p> <p>Kokouskutsu, esityslista, liitteet ja oheismateriaali voidaan lähettää sähköisesti. Tällöin kunnanhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa siitä, että tähän tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat käytettävissä.</p> <p>132 § Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kunnan verkkosivuilla</p> <p>Esityslista julkaistaan kunnan verkkosivuilla. Ennen julkaisemista esityslistalta poistetaan salassa pidettävät tiedot sekä henkilötiedot, joihin ei liity tiedottamisintressiä. Verkossa julkaistavalta esityslistalta voidaan poistaa yksittäisiä kokousasioita, joihin ei liity erityistä tiedottamisintressiä tai mikäli erityisestä syystä asian valmistelua ei julkisteta ennen päätöksentekoa. Esityslistan liitteitä julkaistaan verkossa harkinnan mukaan ottaen huomioon kunnan asukkaiden tiedonsaanti-intressit.</p> <p>133 § Jatkokokous</p>	<p>ilmaista, mihin mennessä asia on käsiteltävä sähköisesti.</p> <p>Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset toimielimen päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä. Jos esityslistalla, liitteissä tai oheismateriaalissa on salassa pidettäviä tietoja, asiakirjaan tehdään merkintä salassapidosta.</p> <p>Kokouskutsu lähetetään jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus, toimielimen päättämällä tavalla.</p> <p>131 § Sähköinen kokouskutsu</p> <p>Kokouskutsu, esityslista, liitteet ja oheismateriaali voidaan lähettää sähköisesti. Tällöin kunnanhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa siitä, että tähän tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat käytettävissä.</p> <p>132 § Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kunnan verkkosivuilla</p> <p>Esityslista julkaistaan kunnan verkkosivuilla. Ennen julkaisemista esityslistalta poistetaan salassa pidettävät tiedot sekä henkilötiedot, joihin ei liity tiedottamisintressiä. Verkossa julkaistavalta esityslistalta voidaan poistaa yksittäisiä kokousasioita, joihin ei liity erityistä tiedottamisintressiä tai mikäli erityisestä syystä asian valmistelua ei julkisteta ennen päätöksentekoa. Esityslistan liitteitä julkaistaan verkossa harkinnan mukaan ottaen huomioon kunnan asukkaiden tiedonsaanti-intressit.</p> <p>133 § Jatkokokous</p>
--	---

<p>Jos kaikkia kokouskutsussa mainittuja asioita ei saada kokouksessa käsiteltyä, käsittelemättä jääneet asiat voidaan siirtää jatkokokoukseen, johon ei tarvitse antaa eri kutsua. Kokouksesta poissa olleille lähetetään sähköinen viesti jatkokokouksen ajasta ja paikasta sekä jatkokokouksen päätöksentekotavasta.</p> <p>134 § Varajäsenen kutsuminen</p> <p>Toimielimen jäsenen on kutsuttava varajäsen sijaansa, mikäli hän ei pääse kokoukseen. Kun jäsen on esteellinen jossakin kokousasiassa tai esteen vuoksi ei voi osallistua jonkin asian käsittelyyn, hän voi kutsua varajäsenen yksittäisen asian käsittelyyn.</p> <p>Myös puheenjohtaja, esittelijä tai toimielimen sihteeri voivat toimittaa kutsun varajäsenelle.</p> <p>135 § Läsnäolo kokouksessa</p> <p>Toimielimen jäsenten ja esittelijän lisäksi toimielimen kokouksessa on läsnäolo- ja puheoikeus</p> <p>- valtuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla kunnanhallituksen kokouksessa kuntalain 18.2 §:n mukaan</p> <p>- kunnanhallituksen puheenjohtajalla ja kunnanjohtajalla muiden toimielinten kokouksissa, ei kuitenkaan tarkastuslautakunnan eikä valtuuston tilapäisen valiokunnan kokouksessa eikä vaalilaissa säädettyjen vaalitoimielinten kokouksissa.</p> <p>Toimielin päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta.</p>	<p>Jos kaikkia kokouskutsussa mainittuja asioita ei saada kokouksessa käsiteltyä, käsittelemättä jääneet asiat voidaan siirtää jatkokokoukseen, johon ei tarvitse antaa eri kutsua. Kokouksesta poissa olleille lähetetään sähköinen viesti jatkokokouksen ajasta ja paikasta sekä jatkokokouksen päätöksentekotavasta.</p> <p>134 § Varajäsenen kutsuminen</p> <p>Toimielimen jäsenen on kutsuttava varajäsen sijaansa, mikäli hän ei pääse kokoukseen. Kun jäsen on esteellinen jossakin kokousasiassa tai esteen vuoksi ei voi osallistua jonkin asian käsittelyyn, hän voi kutsua varajäsenen yksittäisen asian käsittelyyn.</p> <p>Myös puheenjohtaja, esittelijä tai toimielimen sihteeri voivat toimittaa kutsun varajäsenelle.</p> <p>135 § Läsnäolo kokouksessa</p> <p>Toimielimen jäsenten ja esittelijän lisäksi toimielimen kokouksessa on läsnäolo- ja puheoikeus</p> <p>- valtuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla kunnanhallituksen kokouksessa kuntalain 18.2 §:n mukaan</p> <p>- kunnanhallituksen puheenjohtajalla ja kunnanjohtajalla muiden toimielinten kokouksissa, ei kuitenkaan tarkastuslautakunnan eikä valtuuston tilapäisen valiokunnan kokouksessa eikä vaalilaissa säädettyjen vaalitoimielinten kokouksissa.</p> <p>Toimielin päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta.</p>
---	---

<p>Toimielin voi päättää asiantuntijan kuulemisesta yksittäisessä asiassa. Asiantuntija voi olla läsnä kokouksessa asiasta käytävän keskustelun päättämiseen asti.</p> <p>136 § Kunnanhallituksen edustaja muissa toimielimissä</p> <p>Kunnanhallitus voi 2 momentista ilmenevin rajoituksin määrätä muihin toimielimiin edustajansa, jolla on läsnäolo- ja puheoikeus toimielimen kokouksessa. Edustajaksi voidaan määrätä myös kunnanhallituksen varajäsen tai kunnanjohtaja.</p> <p>Kunnanhallitus ei voi määrätä edustajaansa tarkastuslautakuntaan, valtuuston tilapäiseen valiokuntaan eikä vaalilaissa säädettyihin vaalitoimielimiin.</p> <p>137 § Kokouksen julkisuus</p> <p>Kokouksen julkisuudesta säädetään kuntalain 101 §:ssä.</p> <p>Jos toimielin päättää pitää julkisen sähköisen kokouksen, yleisölle on järjestettävä mahdollisuus seurata kokousta internetin kautta sekä kokouskutsussa mainitussa tilassa.</p> <p>138 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus</p> <p>Avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.</p> <p>139 § Tilapäinen puheenjohtaja</p>	<p>Toimielin voi päättää asiantuntijan kuulemisesta yksittäisessä asiassa. Asiantuntija voi olla läsnä kokouksessa asiasta käytävän keskustelun päättämiseen asti.</p> <p>136 § Kunnanhallituksen edustaja muissa toimielimissä</p> <p>Kunnanhallitus voi 2 momentista ilmenevin rajoituksin määrätä muihin toimielimiin edustajansa, jolla on läsnäolo- ja puheoikeus toimielimen kokouksessa. Edustajaksi voidaan määrätä myös kunnanhallituksen varajäsen tai kunnanjohtaja.</p> <p>Kunnanhallitus ei voi määrätä edustajaansa tarkastuslautakuntaan, valtuuston tilapäiseen valiokuntaan eikä vaalilaissa säädettyihin vaalitoimielimiin.</p> <p>137 § Kokouksen julkisuus</p> <p>Kokouksen julkisuudesta säädetään kuntalain 101 §:ssä.</p> <p>Jos toimielin päättää pitää julkisen sähköisen kokouksen, yleisölle on järjestettävä mahdollisuus seurata kokousta internetin kautta sekä kokouskutsussa mainitussa tilassa.</p> <p>138 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus</p> <p>Avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.</p> <p>139 § Tilapäinen puheenjohtaja</p>
--	--

<p>Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtaja ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokousta tai asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja.</p> <p>140 § Kokouksen johtaminen ja puheenvuorot</p> <p>Puheenjohtajan tehtävistä kokouksen johtamisessa ja toimitielimen jäsenen puheenvuoroista säädetään kuntalain 102 §:ssä.</p> <p>Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimitielin toisin päättä.</p> <p>141 § Kokouskutsussa mainitsemattomat asiat</p> <p>Toimitielin voi esittelijän ehdotuksesta tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa enemmistöpäätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.</p> <p>Jos esittelijän ehdotus on asian palauttaminen valmisteltavaksi, toimitielin voi ratkaista asian päätöksellään vain perustellusta syystä.</p> <p>142 § Esittelijät</p> <p>Kunnanhallituksen esittelijästä määrätään 3 §:ssä.</p> <p>Esittelijästä määrätään toimitielimen päätöksellä. Jos toimitielimellä on useampia esittelijöitä, toimitielin päättää, miten esittelyvastuu jakautuu esittelijöiden kesken.</p>	<p>Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtaja ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokousta tai asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja.</p> <p>140 § Kokouksen johtaminen ja puheenvuorot</p> <p>Puheenjohtajan tehtävistä kokouksen johtamisessa ja toimitielimen jäsenen puheenvuoroista säädetään kuntalain 102 §:ssä.</p> <p>Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimitielin toisin päättä.</p> <p>141 § Kokouskutsussa mainitsemattomat asiat</p> <p>Toimitielin voi esittelijän ehdotuksesta tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa enemmistöpäätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.</p> <p>Jos esittelijän ehdotus on asian palauttaminen valmisteltavaksi, toimitielin voi ratkaista asian päätöksellään vain perustellusta syystä.</p> <p>142 § Esittelijät</p> <p>Kunnanhallituksen esittelijästä määrätään 3 §:ssä.</p> <p>Esittelijästä määrätään toimitielimen päätöksellä. Jos toimitielimellä on useampia esittelijöitä, toimitielin päättää, miten esittelyvastuu jakautuu esittelijöiden kesken.</p>
---	---

<p>Esittelijän ollessa poissa tai esteellinen hänen sijaisekseen määrätty toimii esittelijänä.</p> <p>Esittelystä tarkastuslautakunnassa määrätään hallintosäännössä toisaalla.</p> <p>143 § Esittely</p> <p>Asiat päätetään toimielimen kokouksessa viranhaltijan esittelystä. Vaalilaissa säädetyissä vaalitoimielimissä asiat päätetään kuitenkin puheenjohtajan selostuksen pohjalta.</p> <p>Esittelijä vastaa esittelemiensä kokousasioiden asianmukaisesta valmistelusta ja on velvollinen tekemään toimielimelle päätösehdotuksen.</p> <p>Esittelijän ehdotus on käsittelyn pohjana (pohjaehdotus). Jos esittelijä on keskustelun aikana muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan, muutettu ehdotus on pohjaehdotus.</p> <p>Jos esittelijä ehdottaa asian poistamista esityslistalta, asia poistetaan, jollei toimielin toisin päättä.</p> <p>Toimielin voi erityisestä syystä päättää, että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä. Toimielin voi tällöin päättää, että puheenjohtajan ehdotus on käsittelyn pohjana eikä vaadi kannatusta.</p> <p>144 § Esteellisyys</p> <p>Ennen asian käsittelyn aloittamista esteellisen henkilön on ilmoitettava esteellisyydestään ja esteellisyyden aiheuttamasta perusteesta sekä</p>	<p>Esittelijän ollessa poissa tai esteellinen hänen sijaisekseen määrätty toimii esittelijänä.</p> <p>Esittelystä tarkastuslautakunnassa määrätään hallintosäännössä toisaalla.</p> <p>143 § Esittely</p> <p>Asiat päätetään toimielimen kokouksessa viranhaltijan esittelystä. Vaalilaissa säädetyissä vaalitoimielimissä asiat päätetään kuitenkin puheenjohtajan selostuksen pohjalta.</p> <p>Esittelijä vastaa esittelemiensä kokousasioiden asianmukaisesta valmistelusta ja on velvollinen tekemään toimielimelle päätösehdotuksen.</p> <p>Esittelijän ehdotus on käsittelyn pohjana (pohjaehdotus). Jos esittelijä on keskustelun aikana muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan, muutettu ehdotus on pohjaehdotus.</p> <p>Jos esittelijä ehdottaa asian poistamista esityslistalta, asia poistetaan, jollei toimielin toisin päättä.</p> <p>Toimielin voi erityisestä syystä päättää, että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä. Toimielin voi tällöin päättää, että puheenjohtajan ehdotus on käsittelyn pohjana eikä vaadi kannatusta.</p> <p>144 § Esteellisyys</p> <p>Ennen asian käsittelyn aloittamista esteellisen henkilön on ilmoitettava esteellisyydestään ja esteellisyyden aiheuttamasta perusteesta sekä</p>
--	--

<p>vetäydyttävä asian käsittelystä ja poistuttava kokouksesta.</p> <p>Puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava kokoukseen osallistuvan esteellisyys toimitilimen ratkaistavaksi. Asianomaisen henkilön tulee tarvittaessa antaa selvitystä seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen esteellisyytensä arvioinnissa. Annettuaan pyydetyn selvityksen asianomaisen henkilön on poistuttava kokouksesta.</p> <p>Henkilö, jonka esteellisyyden toimitilimen ratkaisee, saa osallistua esteellisyyttään koskevan asian käsittelyyn vain hallintolain 29 §:ssä tarkoitetussa poikkeustilanteessa.</p> <p>Esteellisyyttä koskeva ratkaisu on perusteltava pöytäkirjaan.</p> <p>145 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi</p> <p>Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta, palauttamisesta valmisteltavaksi tai jokin muu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta rajoitettava puheenvuoronsa koskemaan vain tätä ehdotusta. Jos ehdotus hyväksytään yksimielisesti tai äänestämällä, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn. Jos ehdotus hylätään, asian käsittely jatkuu.</p> <p>146 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen</p> <p>Ehdotus on annettava kirjallisena, jos puheenjohtaja niin vaatii.</p>	<p>vetäydyttävä asian käsittelystä ja poistuttava kokouksesta.</p> <p>Puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava kokoukseen osallistuvan esteellisyys toimitilimen ratkaistavaksi. Asianomaisen henkilön tulee tarvittaessa antaa selvitystä seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen esteellisyytensä arvioinnissa. Annettuaan pyydetyn selvityksen asianomaisen henkilön on poistuttava kokouksesta.</p> <p>Henkilö, jonka esteellisyyden toimitilimen ratkaisee, saa osallistua esteellisyyttään koskevan asian käsittelyyn vain hallintolain 29 §:ssä tarkoitetussa poikkeustilanteessa.</p> <p>Esteellisyyttä koskeva ratkaisu on perusteltava pöytäkirjaan.</p> <p>145 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi</p> <p>Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta, palauttamisesta valmisteltavaksi tai jokin muu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta rajoitettava puheenvuoronsa koskemaan vain tätä ehdotusta. Jos ehdotus hyväksytään yksimielisesti tai äänestämällä, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn. Jos ehdotus hylätään, asian käsittely jatkuu.</p> <p>146 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen</p> <p>Ehdotus on annettava kirjallisena, jos puheenjohtaja niin vaatii.</p>
---	---

<p>Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja päättää keskustelun. Puheenjohtaja selostaa keskustelun kuluessa tehdyt ehdotukset ja onko ehdotusta kannatettu.</p> <p>147 § Ilman äänestystä syntyvän päätöksen toteaminen</p> <p>Jos keskustelun aikana ei ole tehty kannatettuja ehdotuksia, puheenjohtaja toteaa pohjaehdotuksen toimitelimen päätökseksi.</p> <p>Jos puheenjohtaja toteaa toimitelimen yksimielisesti kannattavan kokouksessa tehtyä ehdotusta, puheenjohtaja toteaa ehdotuksen toimitelimen päätökseksi.</p> <p>148 § Äänestykseen otettavat ehdotukset</p> <p>Äänestykseen otetaan pohjaehdotus ja kannatetut ehdotukset. Ehdotusta, joka on tehty vaihtoehtoisena tai menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei kuitenkaan oteta äänestykseen.</p> <p>Jos ehdotuksen tekijä ei ole paikalla äänestyksen alkaessa, hänen tekemänsä ehdotus katsotaan rauenneeksi eikä sitä oteta äänestykseen.</p> <p>149 § Äänestys ja vaali</p> <p>Äänestykseen sovelletaan muilta osin, mitä 12 luvussa määrätään äänestysmenettelystä valtuustossa. Vaalin toimittamista koskevat määräykset ovat 13 luvussa.</p> <p>150 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen</p>	<p>Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja päättää keskustelun. Puheenjohtaja selostaa keskustelun kuluessa tehdyt ehdotukset ja onko ehdotusta kannatettu.</p> <p>147 § Ilman äänestystä syntyvän päätöksen toteaminen</p> <p>Jos keskustelun aikana ei ole tehty kannatettuja ehdotuksia, puheenjohtaja toteaa pohjaehdotuksen toimitelimen päätökseksi.</p> <p>Jos puheenjohtaja toteaa toimitelimen yksimielisesti kannattavan kokouksessa tehtyä ehdotusta, puheenjohtaja toteaa ehdotuksen toimitelimen päätökseksi.</p> <p>148 § Äänestykseen otettavat ehdotukset</p> <p>Äänestykseen otetaan pohjaehdotus ja kannatetut ehdotukset. Ehdotusta, joka on tehty vaihtoehtoisena tai menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei kuitenkaan oteta äänestykseen.</p> <p>Jos ehdotuksen tekijä ei ole paikalla äänestyksen alkaessa, hänen tekemänsä ehdotus katsotaan rauenneeksi eikä sitä oteta äänestykseen.</p> <p>149 § Äänestys ja vaali</p> <p>Äänestykseen sovelletaan muilta osin, mitä 12 luvussa määrätään äänestysmenettelystä valtuustossa. Vaalin toimittamista koskevat määräykset ovat 13 luvussa.</p> <p>150 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen</p>
--	--

<p>Pöytäkirjan pitämisestä ja sisällöstä vastaa toimielimen puheenjohtaja. Jos puheenjohtaja ja pöytäkirjanpitäjä ovat eri mieltä kokouksen kulusta, pöytäkirja laaditaan puheenjohtajan näkemyksen mukaan.</p> <p>Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä.</p> <p>Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.</p> <p>Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti. Sähköisessä päätöksentekomenettelyssä tehtyjä päätöksiä koskeva pöytäkirja tai sen osa voidaan tarkastaa erikseen ennen kokousta.</p> <p>Toimielimen pöytäkirjaan merkitään ainakin:</p> <p>Järjestäytymistietoina</p> <ul style="list-style-type: none"> - toimielimen nimi - merkintä käytetyistä päätöksentekotavoista (varsinainen kokous, sähköinen kokous, yksilöidään päätökset, jotka on tehty sähköisessä päätöksentekomenettelyssä) - kokouksen alkamis- ja päättymisaika sekä kokouksen keskeytykset - kokouspaikka - läsnä ja poissa olleet ja missä ominaisuudessa kukin on ollut läsnä - kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus. <p>Asian käsittelytietoina</p> <ul style="list-style-type: none"> - asiaotsikko - selostus asiasta 	<p>Pöytäkirjan pitämisestä ja sisällöstä vastaa toimielimen puheenjohtaja. Jos puheenjohtaja ja pöytäkirjanpitäjä ovat eri mieltä kokouksen kulusta, pöytäkirja laaditaan puheenjohtajan näkemyksen mukaan.</p> <p>Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä.</p> <p>Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.</p> <p>Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti. Sähköisessä päätöksentekomenettelyssä tehtyjä päätöksiä koskeva pöytäkirja tai sen osa voidaan tarkastaa erikseen ennen kokousta.</p> <p>Toimielimen pöytäkirjaan merkitään ainakin:</p> <p>Järjestäytymistietoina</p> <ul style="list-style-type: none"> - toimielimen nimi - merkintä käytetyistä päätöksentekotavoista (varsinainen kokous, sähköinen kokous, yksilöidään päätökset, jotka on tehty sähköisessä päätöksentekomenettelyssä) - kokouksen alkamis- ja päättymisaika sekä kokouksen keskeytykset - kokouspaikka - läsnä ja poissa olleet ja missä ominaisuudessa kukin on ollut läsnä - kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus. <p>Asian käsittelytietoina</p> <ul style="list-style-type: none"> - asiaotsikko - selostus asiasta
--	--

<p>- esittelijän päätösehdotus</p> <p>- esteellisyys ja perustelut</p> <p>- tehdyt ehdotukset ja onko niitä kannatettu</p> <p>- äänestykset: äänestystapa, äänestysjärjestys, äänestysesitys sekä äänestyksen tulos siten, että kunkin jäsenen kannanotto ilmenee pöytäkirjasta</p> <p>- vaalit: vaalitapa ja vaalin tulos</p> <p>- asiassa tehty päätös</p> <p>- eriävä mielipide.</p> <p>Muuna tietoina</p> <p>- salassapitomerkinnot</p> <p>- puheenjohtajan allekirjoitus</p> <p>- pöytäkirjanpitäjän varmennus</p> <p>- merkintä pöytäkirjan tarkastuksesta</p> <p>- merkintä nähtävänä pitämisestä yleisessä tietoverkossa, mikäli pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävänä.</p> <p>Pöytäkirjaan liitetään päätöksiä koskevat oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitukset sekä muutoksenhakukiellot.</p> <p>Toimielimen pöytäkirjan sisältöä koskevia määräyksiä noudatetaan soveltuvin osin viranhaltijan ja luottamushenkilön tekemissä päätöksissä.</p> <p>Kunnanhallitus antaa tarvittaessa tarkempia ohjeita pöytäkirjan laatimisesta.</p> <p>151 § Päätösten tiedoksianto kunnan jäsenelle</p> <p>Kunnanhallituksen ja lautakunnan pöytäkirja siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen tai</p>	<p>- esittelijän päätösehdotus</p> <p>- esteellisyys ja perustelut</p> <p>- tehdyt ehdotukset ja onko niitä kannatettu</p> <p>- äänestykset: äänestystapa, äänestysjärjestys, äänestysesitys sekä äänestyksen tulos siten, että kunkin jäsenen kannanotto ilmenee pöytäkirjasta</p> <p>- vaalit: vaalitapa ja vaalin tulos</p> <p>- asiassa tehty päätös</p> <p>- eriävä mielipide.</p> <p>Muuna tietoina</p> <p>- salassapitomerkinnot</p> <p>- puheenjohtajan allekirjoitus</p> <p>- pöytäkirjanpitäjän varmennus</p> <p>- merkintä pöytäkirjan tarkastuksesta</p> <p>- merkintä nähtävänä pitämisestä yleisessä tietoverkossa, mikäli pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävänä.</p> <p>Pöytäkirjaan liitetään päätöksiä koskevat oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitukset sekä muutoksenhakukiellot.</p> <p>Toimielimen pöytäkirjan sisältöä koskevia määräyksiä noudatetaan soveltuvin osin viranhaltijan ja luottamushenkilön tekemissä päätöksissä.</p> <p>Kunnanhallitus antaa tarvittaessa tarkempia ohjeita pöytäkirjan laatimisesta.</p> <p>151 § Päätösten tiedoksianto kunnan jäsenelle</p> <p>Kunnanhallituksen ja lautakunnan pöytäkirja siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen tai</p>
---	---

<p>valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä kunnan verkkosivuilla siten kuin kuntalain 140 §:ssä tarkemmin säädetään.</p> <p>Muun viranomaisen pöytäkirja annetaan vastaavalla tavalla tiedoksi kunnan jäsenille, jos asianomainen viranomainen katsoo sen tarpeelliseksi.</p> <p>Kunnanhallitus antaa ohjeet salassapito- ja tietosuojavelvoitteiden huomioon ottamisesta annettaessa päätöksiä tiedoksi yleisessä tietoverkossa. Lautakunta voi antaa tarkentavaa ohjeistusta omalla toimialallaan.</p> <p>152 § Palkkiot luottamustoimen hoitamisesta</p> <p>Luottamushenkilöiden kokous- ja muista palkkioista päätetään valtuuston hyväksymässä palkkiosäännössä, jonka soveltamisesta kunnanhallitus päättää.</p> <p>16 LUKU MUUT MÄÄRÄYKSET</p> <p>153 § Aloiteoikeus</p> <p>Kunnan asukkaalla sekä kunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä on oikeus tehdä aloitteita kunnan toimintaa koskevissa asioissa. Palvelun käyttäjällä on oikeus tehdä aloitteita palveluaan koskevassa asiassa.</p> <p>Aloite tulee tehdä kirjallisesti tai sähköisellä asiakirjalla. Aloitteesta tulee käydä ilmi, mitä asia</p>	<p>valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä kunnan verkkosivuilla siten kuin kuntalain 140 §:ssä tarkemmin säädetään.</p> <p>Muun viranomaisen pöytäkirja annetaan vastaavalla tavalla tiedoksi kunnan jäsenille, jos asianomainen viranomainen katsoo sen tarpeelliseksi.</p> <p>Kunnanhallitus antaa ohjeet salassapito- ja tietosuojavelvoitteiden huomioon ottamisesta annettaessa päätöksiä tiedoksi yleisessä tietoverkossa. Lautakunta voi antaa tarkentavaa ohjeistusta omalla toimialallaan.</p> <p>152 § Palkkiot luottamustoimen hoitamisesta</p> <p>Luottamushenkilöiden kokous- ja muista palkkioista päätetään valtuuston hyväksymässä palkkiosäännössä, jonka soveltamisesta kunnanhallitus päättää.</p> <p>16 LUKU MUUT MÄÄRÄYKSET</p> <p>153 § Aloiteoikeus</p> <p>Kunnan asukkaalla sekä kunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä on oikeus tehdä aloitteita kunnan toimintaa koskevissa asioissa. Palvelun käyttäjällä on oikeus tehdä aloitteita palveluaan koskevassa asiassa.</p> <p>Aloite tulee tehdä kirjallisesti tai sähköisellä asiakirjalla. Aloitteesta tulee käydä ilmi, mitä asia</p>
---	---

<p>koskee sekä aloitteen tekijän nimi, kotikunta ja yhteystiedot.</p>	<p>koskee sekä aloitteen tekijän nimi, kotikunta ja yhteystiedot.</p>
<p>154 § Aloitteen käsittely</p>	<p>154 § Aloitteen käsittely</p>
<p>Aloitteen käsittelee se kunnan viranomainen, jolla on toimivalta tehdä päätöksiä aloitteen tarkoittamassa asiassa. Jos toimivaltainen viranomainen on toimitielin, aloitteista ja aloitteiden perusteella suoritetuista toimenpiteistä on annettava toimitielimelle tieto jäljempänä määrättyllä tavalla.</p>	<p>Aloitteen käsittelee se kunnan viranomainen, jolla on toimivalta tehdä päätöksiä aloitteen tarkoittamassa asiassa. Jos toimivaltainen viranomainen on toimitielin, aloitteista ja aloitteiden perusteella suoritetuista toimenpiteistä on annettava toimitielimelle tieto jäljempänä määrättyllä tavalla.</p>
<p>Kunnanhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo sen toimivaltaan kuuluvista aloitteista ja niiden perusteella suoritetuista toimenpiteistä. Valtuusto voi samalla päättää, mitkä aloitteista on loppuun käsitelty.</p>	<p>Kunnanhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo sen toimivaltaan kuuluvista aloitteista ja niiden perusteella suoritetuista toimenpiteistä. Valtuusto voi samalla päättää, mitkä aloitteista on loppuun käsitelty.</p>
<p>Muun toimitielimen kuin valtuuston toimivaltaan kuuluvista aloitteista on annettava tieto toimitielimelle niiden päättämällä tavalla. Toimitielin voi samalla päättää, mitkä aloitteista ovat loppuun käsiteltyjä.</p>	<p>Muun toimitielimen kuin valtuuston toimivaltaan kuuluvista aloitteista on annettava tieto toimitielimelle niiden päättämällä tavalla. Toimitielin voi samalla päättää, mitkä aloitteista ovat loppuun käsiteltyjä.</p>
<p>Jos aloitteen tekijöinä on vähintään kaksi prosenttia kunnan asukkaista, aloite on kuuden kuukauden kuluessa vireille tulosta otettava toimivaltaisen viranomaisen käsiteltäväksi.</p>	<p>Jos aloitteen tekijöinä on vähintään kaksi prosenttia kunnan asukkaista, aloite on kuuden kuukauden kuluessa vireille tulosta otettava toimivaltaisen viranomaisen käsiteltäväksi.</p>
<p>155 § Aloitteen tekijälle annettavat tiedot</p>	<p>155 § Aloitteen tekijälle annettavat tiedot</p>
<p>Aloitteen tekijälle on ilmoitettava kuukauden kuluessa aloitteen saapumisesta, missä viranomaisessa aloite käsitellään, arvioitu käsittelyaika sekä keneltä saa lisätietoja aloitteen käsittelystä.</p>	<p>Aloitteen tekijälle on ilmoitettava kuukauden kuluessa aloitteen saapumisesta, missä viranomaisessa aloite käsitellään, arvioitu käsittelyaika sekä keneltä saa lisätietoja aloitteen käsittelystä.</p>

<p>Sen jälkeen kun aloite on käsitelty loppuun, aloitteen tekijälle on ilmoitettava, onko aloite johtanut toimenpiteisiin.</p> <p>156 § Asiakirjojen allekirjoittaminen</p> <p>Valtuuston ja kunnanhallituksen päätökseen perustuvan sopimuksen ja sitoumuksen allekirjoittaa kunnanjohtaja.</p> <p>Valtuuston ja kunnanhallituksen toimituskirjan ja kirjelmän allekirjoittaa kunnanjohtaja.</p> <p>Muun toimielimen päätökseen perustuvan sopimuksen ja sitoumuksen allekirjoittaa toimielimen esittelijä.</p> <p>Muun toimielimen toimituskirjan ja kirjelmän allekirjoittaa toimielimen esittelijä.</p> <p>Toimielimen pöytäkirjanotteen allekirjoittaa pöytäkirjanpitäjä tai muu toimielimen määräämä henkilö.</p> <p>Toimielimen asiakirjoista annettavat otteet ja jäljennökset todistaa oikeaksi pöytäkirjanpitäjä tai muu toimielimen määräämä henkilö.</p> <p>Viranhaltija allekirjoittaa päätökset, sopimukset, sitoumukset ja muut asiakirjat päättämissään asioissa.</p> <p>Valmistelua koskevat asiakirjat allekirjoittaa asian valmistelija.</p>	<p>Sen jälkeen kun aloite on käsitelty loppuun, aloitteen tekijälle on ilmoitettava, onko aloite johtanut toimenpiteisiin.</p> <p>156 § Asiakirjojen allekirjoittaminen</p> <p>Valtuuston ja kunnanhallituksen päätökseen perustuvan sopimuksen ja sitoumuksen allekirjoittaa kunnanjohtaja.</p> <p>Valtuuston ja kunnanhallituksen toimituskirjan ja kirjelmän allekirjoittaa kunnanjohtaja.</p> <p>Muun toimielimen päätökseen perustuvan sopimuksen ja sitoumuksen allekirjoittaa toimielimen esittelijä.</p> <p>Muun toimielimen toimituskirjan ja kirjelmän allekirjoittaa toimielimen esittelijä.</p> <p>Toimielimen pöytäkirjanotteen allekirjoittaa pöytäkirjanpitäjä tai muu toimielimen määräämä henkilö.</p> <p>Toimielimen asiakirjoista annettavat otteet ja jäljennökset todistaa oikeaksi pöytäkirjanpitäjä tai muu toimielimen määräämä henkilö.</p> <p>Viranhaltija allekirjoittaa päätökset, sopimukset, sitoumukset ja muut asiakirjat päättämissään asioissa.</p> <p>Valmistelua koskevat asiakirjat allekirjoittaa asian valmistelija.</p>
---	---

<p>157 § Todisteellisen tiedoksiannon vastaanottaminen</p> <p>Todisteellisen tiedoksiannon voi kunnan puolesta vastaanottaa kunnanhallituksen puheenjohtaja, kunnanjohtaja sekä kunnanjohtajan valtuuttama viranhaltija.</p> <p>Todisteellisen tiedoksiannon voi kunnan puolesta lautakunnan toimialalla vastaanottaa lautakunnan puheenjohtaja ja lautakunnan toimialan johtava viranhaltija.</p>	<p>157 § Todisteellisen tiedoksiannon vastaanottaminen</p> <p>Todisteellisen tiedoksiannon voi kunnan puolesta vastaanottaa kunnanhallituksen puheenjohtaja, kunnanjohtaja sekä kunnanjohtajan valtuuttama viranhaltija.</p> <p>Todisteellisen tiedoksiannon voi kunnan puolesta lautakunnan toimialalla vastaanottaa lautakunnan puheenjohtaja ja lautakunnan toimialan johtava viranhaltija.</p>
--	--

Utsjoen kunnan hallinto-organisaatio

